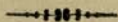
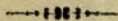

D. G.

SAGERSKA MÅLET.

MED PORTRÄTT, EFTER DAGUERREOTYP,
OCH FAC SIMILE.

Pris: 16 sk. b:ko.

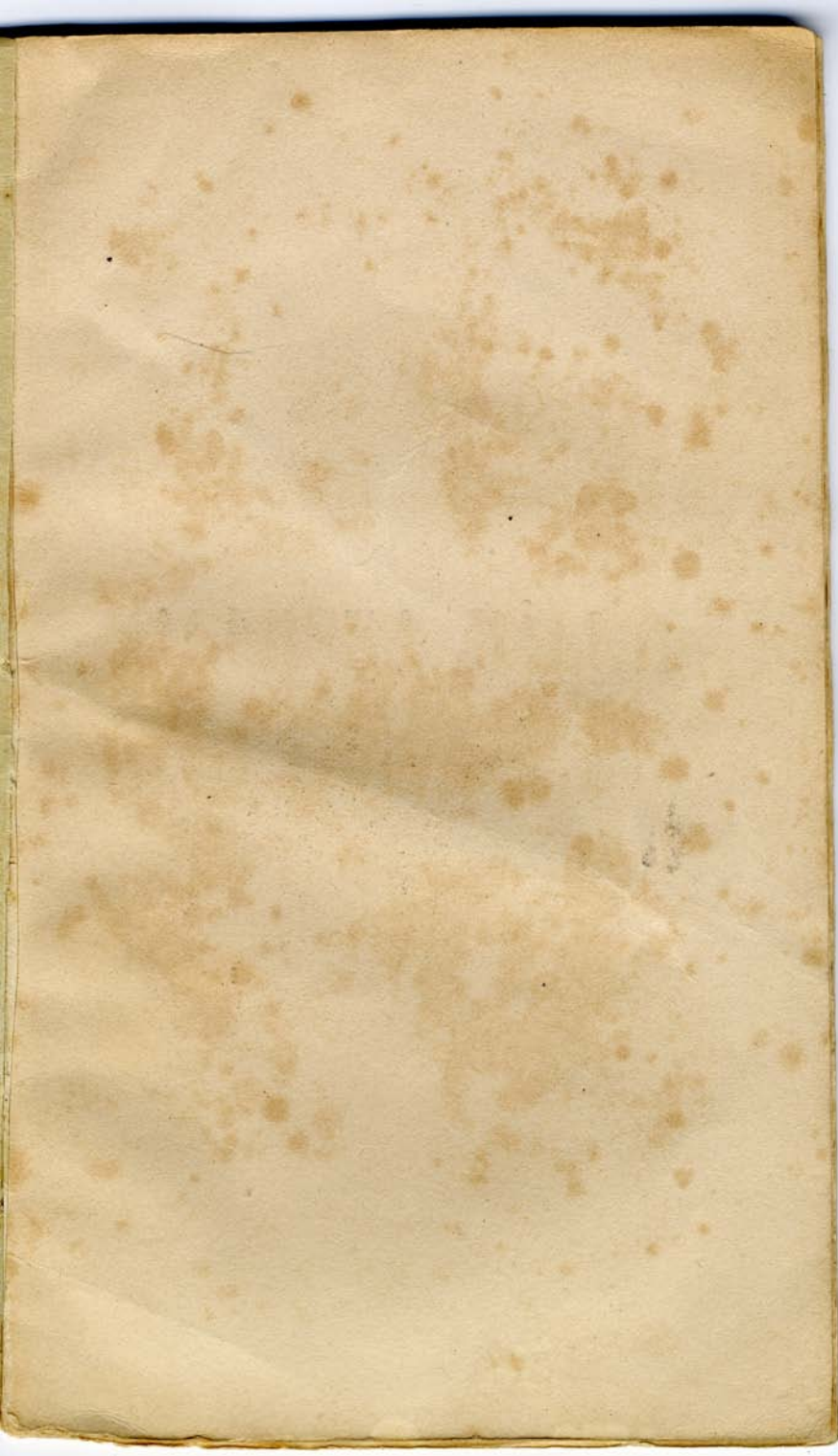

P. A. FOGELSTRÖM

PAF/1935

9.2.7

JULIAN BERGSTRÖM

Sophie Sager.

SAGERSKA MÅLET.

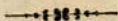
Utdrag ur Stockholms Dagblad,

jemte

Förord och Tillägg

af

Sophie Sager.

MED PORTRÄTT.

B. Dahlqvist

STOCKHOLM.

ELMEN OCH GRANBERGS TRYCKERI,

1848.

STOCKHOLM

Utdrag ur Stockholms Dagblad,

1818

N:o 100

22

Sophie Sjöberg.

—

—

—

S. Sjöberg

STOCKHOLM

FRANZ OCH BECKHOLM TRYCKERI

1818

Förord.

Jag har förut framställt en tafla för publiken, men icke med fantasiens pänsel målad, utan en lefvande tafla af mina sorgliga händelser sen jag kom till Stockholm, hvilka jag sanningsfullt skildrat, ehuru det är svårt för ett ungt fruntimmer, en främling; att tillika med sina anklagade framträda för en rätt, dock ej Publik, men då man har ädla anförare, och ej något att frukta för, så får man finna sig i sin ställning, och hoppas vinna sanning och rätt till sin heders bevarande, som varit på väg att uppoffras, då jag utstått så många prof och qual för den ädlaste skatt som jag värderar mer än verdens prakt; så vill jag hoppas att ej den respectiva allmänheten faller ett omildt omdöme öfver den lidande till det jag ej förtjent! då min skrift är en rättegång, måste den vara offentlig i tidningarna hvarför jag gifvit mitt bifall att den må komma i band tillika med mitt porträtt, dock ej af någon beräkning kunde jag bevilja detta förslag.

Då jag förut gjordt så många uppoffringar med min skrifts förklaring för att vinna rätt, som ej kan uraktlätas af den, som har någon hederskänsla att betrygga. Då man har så många nedriga lastare, som utan orsak vill beljuga den värnlösa, som de tror är utan försvarare, och ej vill eller kan minnas hvarken de moraliska eller borgerliga pligter etc. och tror; att hvarken gudomlig eller mencklig lag kan straffa dem, och som ej vill hö-

ra hvad åttonde budet befaller och förbjuder; då måste man göra motstånd och afslöja de elakas planer på lifvets för mig törnbeströdda stig och fly till Gud som råder öfver allt och hjälper den som åkallar honom i nöden och förtröstar på honom.

Jag är ej den, som lagrar söker vinna
På lifvets dunkla vaudringslopp;
Nej blott, det menuiskan bör finna,
För att den rätta sällhet hinna opp.

Nu då jag sökt att rätta feltryckena, så hoppas jag att ej någon af mina värda läsare och läsarinor äro benägna att förtyda mina okonstlade uttryck; ty vet att det ej är någon literär som tecknar dessa enkla ord, hvilket nog hörs; nej det är den svaga som, diktarne vill påstå äfven är svag till själen, men den är Gudskelof stark och behöfver ej någon till biträde för att tänka och skrifva Consepter; Jag behöfver ej någon för att tolka osanningar, som de elake, ty jag vill blott framställa sanningen i sin fullhet. — Jag föraktar alla lögnens budbärare först och sist! hvilket hvar och en gör,

Som älskar sanning och frid
Den himmelska lära
I hjertat förvara och strid
Och anse din pröfning för ära.

Stockholm i Septemb. 1848.

Sophie Sager.

I Poliskammaren är för närvarande rättegång anhängig angående en här i staden sedan flera år tillbaka bosatt f. d. underofficer, eller såsom han låtar kalla sig, stallmästare, vid namn G. A. Möller, tilltalad af en ung, för omkring sex veckor sedan från Westergötland hit anländ ganska vacker flicka, vid namn Sofie Sager, att hafva först gjort försök att kränka hennes heder och oskuld, och då sådant mis-lyckats i anseende till hennes ovilja att ingå på Möllers förslag, att hafva slagit och mishandlat henne så våldsamt, att fara varit till och med för hennes lif. Hon hade af dessa orsaker sett sig föranlåten att hemligen öfvergifva Möllers bostad och söka skydd mot vidare våldsamerhet, samt vård och skötsel för redan erhållna åkommor hos hr doktor Brisman, som sedermera, å hennes vägnar, anmält Möllers berörda förhållande i Poliskammaren.

Vid ankomsten hit till staden i början af Augusti månad, hade hon, enligt anvisning af värdshusförestånderskan på det ångfartyg, med hvilket hon anländt, en fru Hesselberg, tagit kvarter hos skomakare-mästaren Dillström vid Bollhusgränden. Med det bemötande hon i hans hus rönt, hade hon funnit sig mindre väl belåten, hvarföre hon, i ledsnad deröfver, en afton utgått och ställt sig att gråta nära sjöstranden nedanföre Logården. Här hade Möller anträffat henne, gifvit sig i samtal med henne, och, af medömkan öfver hennes olyckliga belägenhet, erbjudit henne en tillflykt hos sig. Hon hade antagit tillbudet, och flyttat till Möllers städerska vid Prestgatan, på nedra botten i ett hus, der Möller sjelf är boende något högre upp.

Undersökningen i anledning af berörde anklagelser började i Poliskammaren den 7 dennes, och har derefter åtskilliga gånger förevarit, men måst uppskjutas i anseende till Sofie Sagers fortfarande sjukdom. Möller, som vid förhören varit tillstädes, har i alla delar bestridt sanningen af hvad sålunda emot honom blifvit angifvet. Förliden måndag och tisdag infann sig Sofie Sager personligen, ehuru hon syntes vara sjuklig och lidande. Möller var ock tillstädes, i rättegången biträdd af en person, som sade sig heta A. C. Åberg. Å begge sidor upplästes vidlyftiga skrifter, af

hvilka vi förskaffat oss afskrifter. Vi meddela här till en början Sofie Sagers, genom herr doktor Brisman, ingifna stämmingsansökning.

Till Kongl. Öfver-Ståthållare-Embetet i Polis-ärender!

Ödmjuk anmälan!

I enlighet med sanna förhållandet, får jag härhos, i all ödmjukhet gifva vid handen, huruledes, af ett oblidt ödes skick, jag blifvit utsatt för det hårda och omenskliga bemötande, hvarvid, tillika med mitt lif, hela min framtids välfärd varit på vägen att uppoffras.

Vid ankomsten hit, blef jag af Restauratrisen på Ångfartyget Jönköping, fru Hesselberg, hvilken en min nära släginge derom anmodat, anvisad på ett, som det sades, godt kvarter hos en fru Dillström, boende i huset N:o 6 i Bollhusgränd; om det der i huset öfliga lefnads-ätt blef jag snart upplyst, och kom underfund med, att för en hederlig flicka, vistandet derstädes ingalunda hvarken kunde vara drägligt eller passande. Då jag en dag under sorgliga betraktelser, och med rödgrätne ögon sökte någon förströelse, träffade jag vid Slottsbacken en något äldre man, som tillsporde mig om anledningen till mitt sorgliga utseende, hvarvid jag, i anseende till hans stora efterhängsenhet, för honom kom att yppa anledningen till min olycksaliga belägenhet, hvarvid han icke allenast sökte trösta mig, utan tillika öfvertalade mig att flytta till sin bo tad, N:o 14, Svenska Prestgatan. Uti detta nya boningsställe, blef jag de första dagarna bemött med godhet och anständighet, till dess att bemäld, som han kallade sig, Stallmästare Möller, på ett förolämpande sätt uppförde sig emot mig, att jag ej allenast fann mig deraf högst förnärad, utan nödgades, för räddandet af min heder och oskuld, afslå hans enträgna anbud. Från denna stund blef hans uppförande emot mig högst brutalt, och blef jag dagligen genom hotelser, hugg och slag, anmanad att tillfredsställa hans önskuingar, hvilka jag dock alltid med motvilja och afsky förkastade. De flerfaldiga yttre märken af våldsvärkan, genom bemäld person mig tillfogade, äro tillräckliga vedermålen, huru illa jag af honom blifvit handterad, under det jag tillika var inneläst och min frihet beröfvad; för att slutligen kunna uppnå sin önskan, blef jag lemnad uti förknappning af både mat och dryck, och hade detta tvisvelsutän kommit att kosta mig lifvet, så framt jag ej under det Möller lagt sig att sofva, lyckligtvis genom flykten undkommit hans förföljelser. Sådant är i korthet sanna förhållandet häraf, hvilket jag till-

tror mig, såsom ock genom serskilla upplysningar, vidare kunna lagligen bestyrka. Stockholm den 9 Augusti 1848.

S Sager, skrivvit af Herr Doktor Brisman.

Härvid voro tvenne, så lydande läkare-attester bifogade:

På venstra ögonlocket, nedtill, var en uti svart stötande blånad. En mindre på venstra ögats yttre omgifning. Trenue större blånader på högra armen, och en något mindre på den venstra. På venstra benet tvenne större blånader. Hon beklagade sig öfver ömhet på bröstet, äfvensom på hufvudet, i förening med värk och svårighet att andas, och en besvärande hufvudvärk; äfven befanus en betydligare svullnad på båda de nämnda ställena, hvilket allt bevisade i hög grad tillfogadt våld. På båda kindbenen voro svullnader med djup rodnad, som tydligen utmärkte spår efter flere slag med flata handen derstädes. Märken efter med handen skedd inklämpning af luft-röret och halsens öfriga partier observerades, och till följe häraf största svårighet att svälja. Tillika märktes rispor efter piskning med ris på armarne. Stockholm den 7 Aug. 1848.

Joh. Brisman.

Med. doctor, chirurg. mag.

Att demoiselle S. Sager, som varit behäftad med de å bifogade förteckning, i enlighet med medicolegala besigtningen, uppfattade vedermälen af yttre våldsverkan, och i följd deraf ej allenast varit stadd uti verklig lifsfara, utan ännu befinner sig uti en för dess lif eller framtida helsa högst vådlig belägenhet, atteras på förut aflagd embets-ed, och med denna min edeliga förpligtelse, så sannt mig Gud hjelpe till lif och själ. Stockholm den 7 Aug. 1848.

Joh. Brisman.

Med. doctor, chirurg. mag.

Vid förhöret sistlidne måndag uppläste Sofie Sager följande, af henne sjelf författade och uppsatte berättelse;

I anseende till min ännu varande sjukdom, så kan jag sjelf ej i Polisen infinna mig, för att med sammanhang uppgifva allt om den rysvärda tilldragelse, som jag nu skriftligen och samvetsgrant vill skildra, hvilket jag långt för detta önskat, men jag har itre veckor varit för svag dertill.

Om vådan att blifva rekommenderad till en ångbåtsrestauratris, och af henne rekommenderas till en handtverksrestauratris i Stockholm.

Om min cousin känt fru Hesselberg, Restauratrisen på hans Ångfartyg, sådan hon är, så hade han ej lemnat en värnlös flicka i hennes vård, att betala för, men han är sjelf god och hederlig, och kunde ej ana, att

det bor så mycket ondt i en Restauratris-qvinnas själ, som det gör, dertill är fru Dillström m. fl. ett lefvande bevis, som följer, det synes på hennes ögon som äro själens «för-rädare eller själens spegel.»

Då jag den 8 Juli af ödet's skickelse anlände till Stockholm med min släktings Ångfartyg (Jönköping) rekommenderades jag af fru Hesselberg till hennes släktinge fru Dillström, adrs Bålhusgränd huset N:o 6. (ej för väl kändt). Jag skulle bo der och vara i pension på ett annat ställe, som de låfvat ställa mig, men det blef ej af. De första dagar visades mig mycken uppmärksamhet, litet för mycket, då jag var tvungen att gå genom yttre rummen, der de obildade kunderna ville göra opassande komplimanger för ett fruntimmer, och en genom fru D—m: erbjuda sig följa mig, ut att bese mig, men jag går ej med hvem som helst i sällskap, i synnerhet obekanta. Snart tålde hon mig ej, och då fann jag hvad jag förut hört om henne, att hon är en elak kärring, då visade hon mig sin krog- och världshusbildning, förenad med en låg karakter, som jag ej förut sett. Att det var ett nedrigt ställe, synes af följande tilldragelse, som följer, — synnerligen för den som ej är van att vistas bland pöbel eller öfverlastade, jag är för stolt att se dessa nattliga scener! Då deras kunder utan mitt bifall, fick tillträde i det rum jag bebodde, och jag således ej fick regla dörren, som en anständig flicka anstår, då stormarne äro utanför. En natt i synnerhet var der ett rysligt tumult, jag fick ej lägga mig för mycke sent, och ändå fick jag ej vara i fred, jag kunde ej somna, då de väsnades så i nästa rum. Klockan 3 på natten kom frun och pigan inspringande till mig, då jag hörde frun beklaga sig öfver kundernas otidighet, "de slå visst sönder speglarne, men jag får lof ut, annars kan de röra barnena," pigan torde knappt gå ut, och jag var naturligt ännu mer rädd. Ej nog härmed, hennes restauratrisbildning skall framdeles visas; men sådant folk tror alltid att de är bättre än andra, som jag förstod, ty jag frågade en gång fru D—m om hon kände en fru som har Strumpfabrik, "nej, svarade hon, "tocke der folk har jag inga bekantskaper mä." Jag tänkte, nog äro de så goda som ni och smålog, då hon fann sig smickrad af att säga Sophie till mig i stället för mamsell, hvilket jag ej brydde mig om, det var naturligt att vi ej sympatiserade i något afseende, jag fann det mer intressant att gå ut ensam, än att göra dem sällskap, hvarken med att supa brännvin eller annat. En annan ung flicka, en släkting till henne, tvekade ej att slunga ett glas af den veritabla drycken i halsen, hon var äfven ute och gick med oss, då hon fann sig nå-

got generad af min enkla paryr och sade till mig: "här får man låf vara grann, här i Stockholm se de blott på kläderne; det gör detsamma hurudan man är om man är grann så är man ansedd"; men jag svarade att blott man är snygg går det an, jag tänker ej att väcka anseende genom min toilette och ej med något annat; man bör ej fästa sig blott vid det yttre, det inre värdet är mer, "ty ofta purpurns glans, det värsta hjerta gömmer". Den slickan var en bland gracerna hos fru D—m; henne behöfde hon ej bjuda likör som hon bjöd mig, i stället för bränvin, nog kunde jag smaka likör utan för vana, för att ej allt för mycket stöta mig med henne, då jag ej ville ha bränvin, som måtte vara vanligt för sådana fruntimmer här. — Hon skämdes ej för att taga en käpp af kunderna, som de lemnat i mitt rum vid fönstret där jag satt, och ville slå mig för det jag öppnat fönstret der, och satt och lekte med en kattunge på gården, — hade det varit en af hennes kunder jag lekt med i stället för en kattunge så hade hon väl ej velat vara profors, och sagt att det ej passar sig, då jag sade till en, som satt vid ett annat fönster åt gården och låtsade släppa ner en katt, gör det ej, han slår sig, det var ej någon af fru D—ms kunder, men jag aktade mig nog för henne och sprang ut till de andra, då hon ville slå mig, som ej förtjent det, och sade att jag beklagar den man, som fått en sådan qvinna. Dessa ord grep henne, som jag tror var lite — —; hon sade "att hon skulle vara som mor för mig, och att hon har rättighet att slå mig", som hennes stackars ungar utan reson, men jag svarade att jag ej ville ha en sådan mor, och att jag ej tar stryk af henne, och att jag ej vill uppföra mig så att jag förtjenar något straff! Jag gick ut emellanåt, jag kunde ej trifvas hos en sådan — det tyckte hon mycke illa om, men det var ej sagt att jag skulle gå inne och passa på hennes kunder, jag har ej fått någon krogbildning som hon, det var ackorderat hos henne för mig på en månad. Det kan hvar och en bättre sinna, att jag ej kunde bo der, derföre tröstade jag henne, med att hon ej alltid behöfver ha ondt af mig, och att det finnes väl flera ställen här att bo på. Då blef hon ännu mer ond, och sade att hon ej har ämnat ligga i förskott en hel månad för mig, ehuruval hon åtagit sig det, och behöfde ej tvifla på betalning, då det var en så rik och ansedd man som min släkting, som skulle betala för mig; men hon sade sen till mig att hon ej ligger i förskott mer än en vecka, och att jag får flytta hvart jag vill. Jag kunde då som främling ej veta hvar jag skulle bo i hast, till slut tog hon och gömde min hatt, hon var så dum och tänkte;

att jag var som hon, och var generad af att klä mig i schawlette och krispin, derigenom förlorade jag ej värdet, som hon trodde, som blott fäster sig vid ytan. En dag då jag gick ut för att träffa en bekant, som skulle följa mig öfver sjön, ty jag hittade ej, då kom der en Herre och frågade hvad jag var ledsen för, jag sade att jag skall säga det om ni låter bli att komma till mig här och väcka uppseende, som jag tyckte var förargligt, ty der var många der nere på den gröna promenadplatsen (Strömparterren) han kom ändå och två till, och ville veta hur det var med mig som också var ledsen, hvilket ej var undertilligt, då jag ej visste hvar jag skulle bo, och väntade på en bekant.

Eftersom de ville veta, hvarför jag var ledsen och tycktes se hyggliga ut, i synnerhet den ena mörke, så talte jag om mitt öde, som de tycktes deltaga uti, jag fick 8 sk. banko till båtpenningar af den ene, som jag tog; ty jag hade ej några med mig, sedan gingo de tre med mig, och en gick med mig in; han kände mig ej, och lät snart öfvertala sig af de elake, att det ej så var, som jag berättat. Jag var ensam utan försvar bland så många. De kunde säga hvad de ville om mig, men Gud är mitt vittne, att det var sannt som jag sagt; jag gick ut mer ledsen än förut om afton, och flera ungherrar kom och ville visa sig tjenstaktiga; de förstodo att jag var en främling; ett par ville hyra rum åt mig, men jag vågade ej antaga deras förslag, ehuru väl att de försäkrade att det ej var af någon låg beräkning, och sågo hyggliga ut. Om aftonen, jag tror ej klockan hade slagit 8:ta, skulle jag gå hem; jag brukade ej vara ute så sent ensam, men nu tänkte jag att jag skulle vara ute en stund till åtminstone till klockan half 9 eftersom det var så vackert väder och ljus; jag ämnade gå ner till Strömpartern och se efter en bekant, men der var så många herrar att jag ej ville gå ner der ensam. Jag såg en äldre person som följde efter mig och oafbrutet fästade sina giriga blickar på mig; jag var något besvärad deraf, och tänkte för att undvika honom och ändå se efter den jag ville träffa (min bekante) gå upp på det högsta af Slottsbron mitt för Norrbro, hvilket jag gjorde, men ändå fick jag ej vara i fred. Samma äldre person kom straxt efter; ni anar väl, hvem det var; han kom till mig och frågar hvarför jag var så ledsen, men jag tyckte att han ej såg god ut, och vände mig ifrån honom utan att svara, då kom han till mig, fattar min hand och säger vänligt att han vill mig väl och att jag ej skall vara rädd för honom, men det var instinkt, ty jag är ej så mycket fysionomist att jag i hast kunde se hans läghet; jag sade att han behöfver inte göra spektakel

af mig, men då försäkrade han att han ej gör det, och vil-
 le veta hvem jag var. Jag talte då om det och han såg då
 icke elak ut, han lofvade att ställa mig i ett hyggligt hus,
 och sade "min lilla vän ni ser ju att jag är en gammal he-
 derlig man, och vill er väl, var öfvertygad om att jag ej
 är som de unge, som väl kan vara elaka, var intet ledsen,
 jag vill hjälpa er, jag har sjelf varit främling." När han så
 stått en stund och talat mycket förtroligt, tänkte jag att han
 mente väl, jag trodde honom, och frågade om han hade
 famille. Nej, tyvärr stammade han, det har jag inte, då hade
 mamsell kunnat kommit till mig, men nu naturligtvis kunde
 det ej komma i frågan. Fast än han ej var ung, så ha-
 de jag ej velat dit, hvilket han ej heller ville, utan han lof-
 vade ställa mig i ett hederligt hus, och den som sjelf ej
 tänker något ondt tror ej andra om det, så var det med
 mig. Han ville träffa mig andra dagen ute, men han bad
 mig sedan komma till honom i stället, för att då tala med
 mig och ställa mig på en bättre plats; han lemnade mig sitt
 adresskort och visade mig hur jag skulle gå, för att hitta
 dit andra dagen. Döm sjelf om ni varit ett värnlöst frun-
 timmer ensam och utan kontanter och logis, om ni ej an-
 tagit detta tillbud, då något annat godt ej gafs? Då jag
 kom upp till honom andra f. m., var han mycket förekom-
 mande och vänlig mot mig, och frågade om jag ville bo
 ensam i ett rum i hans hus? Då jag sade att jag ej ville
 bo ensam, ty då kunde någon obehörig göra visit, som jag
 hört att de göra här. Då sade han: "här bor en hygglig
 mamsell här under, som lagar min mat, jag skall tala med
 henne och höra om mamsell får bo hos henne, hon syroch
 ni kan ha roligt ihop, men här bor en annan mamsell ner
 i porten, der hon tar emot kreti och pleti, sade han." Jag
 förstod honom ej riktigt, jag frågade då om den mamsellen,
 som jag skulle bo hos, är hygglig och ej tar emot några o-
 passande visiter. "Nej det gör hon ej sade han; det går
 blott några hyggliga herrar och lemnar sömnad till henne,
 och jag har skrivit många annonser om sömnad åt henne".
 Då mamsellen kom in presenterade han mig, frågade om
 jag fick bo hos henne, som hon sedan lofvade; hon såg ej
 då så illa ut, jag tänkte att hon var lika oskyldig som jag (jo
 vackert) det visas framdeles inom parentes, när jag gick,
 bad han mig komma igen om afton — jag kom, och han
 visade sig mycket artig och god emot mig afven mamsellen;
 jag viste ej då att det var hans *otäcka*. Mamsellen och jag
 gick ut om afton och rodde öfver till Kastellholmen för
 att bada i nya badinrättningen; sednare på afton träffade
 vi honom der i en paviljong, dit han bjudit oss på en sexa.

Sedan fortsatte vi vår promenad hem; han frågade om jag ville bli hos mamsellen om natten, men jag sade att jag går hem, efter som jag ej skulle bli der mer än den natten, och att jag ej lagt ner mina saker. Då bad de mig komma tidigt den andra dagen, som jag gjorde; de bad mig att ej vara ledsen, och voro mycket goda emot mig; jag tackade Gud att jag var kommen väl ifrån krogen, ej anade jag att just nu vara kommen i striden. Om ett par dar kom min förre värdinna dit, men jag ville ej se henne, som ljög på mig och min släkting etc. Då försvarade han och mamsellen mig och fru D — gick qvitterad. Om aftonen gick han till fru D — (ni förstår väl hvilken maskulin jag menar) jag vill ej gerna nämna hans namn, men det skall bli se'n. — Då hade Dillströms talt mycket illa om mig, sade han när han kom hem, och de hade sagt, att om jag ej kom hem till dem, så skulle de skicka Polisen efter mig, hvilket han sade mig ej skall ske; de bad honom att han skulle ljuga för mig och säga att det kommit ett bref dit till mig från min släkting med pengar uti; det ljög fru D — för att narra dit mig, men jag låter ej pennningar narra mig så lätt i fara, som hon trodde; hon hade velat stänga in mig, sade han att hon hade sagt, men då han förstod hennes elaka plan, ville han ej tala om det för mig genast, ty han ville ej att jag skulle gå dit, som jag också inte hade gjordt om han genast talt om det för mig. Jag var nog förskrämd för henne. Han talte om det sen för mig, och sade att han var för god att bära hennes kroglöguer, men kanske att han sjelf ljög detta så väl som allt annat han ljugit sen (*om mig*). Jag har hört af en hederlig man att han har betalt några Rdr till en Bränvinsadvokat, för det han skulle införa några löguer om mig i Tidningarne — som skulle tjena honom till ursäkt. Derfor skall jag nu helt och hållet förklara allt hvad jag mins, men jag behöfver ej dikta, jag vill skriva sanning, mitt minne Gudske- lof sviker mig ej, han är förut illa känd i Polisen och ej trodd, hvilket ingen hederlig menniska gör; om han hade någon hederskänsla så borde han blygas, men det har han ej, ty då hade han ej uppfört sig så, som han gjort. Han sade att Fru D — sagt, att jag gått mycke långt, hvilket var osannig; han kallade mig för landstrykerska dertför; då hade väl jag ej haft så vackert bevis, som jag hade, om jag varit det, dessutom har jag aldrig varit längre än hit, och då jag reste från min Moster, Prostinnan R — g i Varberg, då hon tog plats för mig i Diligensen, som går emellan Helsingborg och Stockholm; der var ej annat än bättre Passagerare, och dessutom är det ej ovanligt för bättre folk

att åka beqvämt i en Delicens. Ångbåtsrestauratrisen Fru Hesselberg m. fl., sådana har ej nog kunnat förnedra mig med osanningar; det hade varit bättre att jag sett efter henne på resan hit. Assessor K—t, som hade i kommission af min Cousine att ställa mig plats på Ångfartyget, sade att jag fick gå ner i Damernas Salong, men det fick jag ej för Restauratrisen, fast jag hade sällskap af en Fru från Jönköping; Fru F— behöfde ej vara svartsjuk om Herrarne visade mig uppmärksamhet; jag hade ej otalt med dem, och dessutom har jag varit i bättre sällskap än hon, tänker jag, ty jag har hört i Stockholm att det är blott Vårdshusjungfrur, som bli Restauratriser, ty de passa så väl, de veta hurudana de äro sjelfva och så trodde de om mig, ty "genom sig sjelf känner man andra." Nog vet jag att jag är fri, men det är ju intet ondt uti det, då är man ej inbunden. Om det yttre synes flyktigt i deras ögon, kan likväl mitt inre vara rent; Gud ser till hjertat, han vet att jag ej är brottslig, då kunde jag förut varit det, det kan man bli utan att resa till Stockholm; man kan vara lika god hvar man är, de få säga hvad de vilja, jag är lugn, den som ej varit frestad kan ej skryta af dygd, som jag varder mer än världens glans — den som flyr till Gud i frestelsens stund behöfver ej frukta. Nu vill jag blott nämna Restauratrisen en gång till och sedan lemna dem i sitt squalerkollegium. Jag fick knappt mina saker från dem; han hade mycke besvär deraf; både hos Dillströms och på Ångfartyget; sist måste det nämnas att Polisen skall afhemta dem, men då tordes de ej annat än lemna dem, sen der varit så många bud. Kanske någon säger, det var Kaptenens eller Styrmannens fel; men åtminstone var det ej deras fel, att en Coifyr kom bort för mig i min hytt, der Fru F— också bodde; de sade att hon visst fått den med sig; hvem som har den, hör den återlemna; "man bör icke ha lust till sin nästas gods," det har nog kommit ur hytten utan någons vilja, men hvar och en vill ha sitt, derfor återfördrar jag mitt af den, som fått min hufvudbonad sig vetande eller ovetande med sig.

Nu vill jag återvända med mina tankar till den, som lemnade mig sitt adresskort. Nej fy jag ryser, då jag tänker på den, men jag måste förklara allt; fast det låter romantiskt, så bedyrar jag heligt, att det är en sann händelse. Efter som jag nu skall nämna allt, som jag minns för att få sammanhang deraf, så skall jag säga hvad det var för herre, som frågade efter min adr. Jag döljer ej något af händelserna, ty jag vill aldrig handla så att jag ej kan uppbera det. Det gjorde dem detsamma hvem jag var eller

hur jag kom hit. Det är naturligt att en bättre flicka icke söker någon dålig condition, om än hon för närvarande är mindre bemedlad; men hvad betyder det. Om man ej är rik, det är ju ett lån af Gud, som snart kan återtagas, och endast den är rik, som nöjes med sin lott, och har ett rent hjerta. Jag var på fartyget till Lördags f. m. för att träffa min släkting, som då kom dit. De andra passagerarne gingo aftonen förut, ty vi kom hit om Fredags afton kl. 8. Om Lördags morgon hade det varit en Herre på fartyget och frågat efter min adr., ty han hade sett en skymt af mig, fick jag höra, men jag såg ej honom. Man fick ej min adr. der, ty jag hade förut bedt, att ej min adr. skulle nämnas för några Herrar, sedan jag fick veta att de frågat efter den. Hans adr. fick jag höra på fartyget, så här Doctor Ramström vid Hornsgatan N:o 4. Jag tyckte de voro mycke nyfikna i Stockholm, men det kunde vara bra att veta adr. till någon Läkare, i fall man blef sjuk; men ingen annan behöfver gå till någon Läkare i mitt namn. Jag bryr mig ej om fuskare. Jag fick sedan adr. till en af de snällaste Läkare, som jag Gudskelof fick erfara, då det behöfdes. Det kom en ungherre som ville veta min adr., jag såg honom som hastigast i Salongen, då jag gick ut. Han fick ej eller veta min adr., ty jag ämnade ej taga emot några visiter af obekanta. Hans adr. nämndes Grosshandlande Stal von Holstein på Drottninggatan N:o 35, det mins jag ej säkert hur det var, och kanske att han ej hette så; men åtminstone är det så berättat för mig. Om det är sannt eller ej om dessa intressenter, det gör mig detsamma, det var blott deras nyfikenhet, som gjorde att jag lagt på minnet, som ej är rätt korrekt; synnerligen det fatala äfventyr, som följer har djupt fästats deri, "ju mera pröfvad ju mera förädlad blir själen." Det är Gud som styrkt mig, att jag efter så mycket fysiskt och sygiskt, lidande kan minnas allt väl, fastän jag sjelf tycker, att hela nervsystemet efter så mycken misshandel och förskräckelse kunde vara rubbadt. Men Gud låter sanningens ord sväfva öfver de nära döende läppar, missdådaren till ånger, bättring och straff, andra till varning, att ej följa några finniga exempel (som leder till ondt). Dock vill jag ej påstå, att alla Finnar äro elaka; ingen regel utan undantag. Jag känner blott en, jag har ej ondt af hans fränder, eller dem som bära samma namn, som väl ej kan skada någon till lif eller lem, eller bryta mot det Femte budet m. m., fast de ofta kunna plasera sig på näsan; de måtte något sympatisera med de förre, efter som de fått samma namn, som den som snart nog förkortat mitt lif om ej Gud och Doctorn varit, men då hade

väl också snart han slutat sitt yrke, han är väl mogen nu. Jag vill nu kopiera hans yttre, men om det också skall finnas satir deruti, så kan väl ingen människa undra derpå, när han ej kan få så mycke som han förtjent, och dertill har han ljugit i Tidningarna på mig etc. Han vill till och med påstå, att jag ej är slägt till min Cousine, utan tror att han liknar honom, och ej skulle af barmhertighet hjälpa en slägting, utan af en låg beräkning, som finnets; som förut ville påstå att det var min Far — efter som det är stor skilnad på ålder, och samma namn, och sade att han bryr sig ej om hvad jag blir för en otäcka, när jag kom hit, men jag svarade att min slägting sjelf är för ädel, för att ha sådana tankar om mig, som ni har, som har mer än en att frukta för; se här bilden af det yttre på den, som velat mig ondt som jag sen vill nämna. Hans bild är ej intagande, men det kan ej hjälpas; det är hans vandel, som gör den för alla så föraktlig. Hans figur medelmåttig, en stötande gång och oädel hållning, som bevisar en låg karakter; jag vill dock ej bedöma honom efter Doctor Galls uppsats. Hans ovala fysionomi är ej att afundas, hyn askgrå, dunkel panna, som ej vittnar om stort förstånd, tunnt hår och ögonbryn, hvarken ljusst eller mörkt, små brungrå ögon, hvars listiga blickar döljas under glasögon, näsan rak, fula tänder, så många som finnas, i munnen, öfver hvars tunna läppar smädelser eder och lögner hallkar, skyls något af stora fula utstående mustacher; ej värd att poträtteras, så väl som allt det andra i hans af år och laster lärade anlete; men för att helt och hållet framställa en tablå vivant, för att jämföra det yttre med det inre, icke hans paryr förglömmande, alltid lika klädd, svart låg hatt, bredt hård, mörk rock, grårandiga vida mammelucker som han kallade dem, fula stöflor, syntes liksom förslitna på lastens bana. Juveler, icke något annat kunde visa hans värde; Bräsch på halsduken och det svarta bröstet, i hvilket ett elakt hjerta klappar. Stora grofva händer, vana att slåss, den högra handen, alltid utan handske, för att visa en ring, i den höll han bandit-käppen, i hvilken en dolk är förvarad, sanneligen en utmärkt tafsa, en copia af en gammal Räf, ty han sade en gång att han är en gammal räf, hvilket var det sannaste han sagt.

Då han och hans mamsell visat mig godhet några dar tills jag hunnit skriva till mina slägtingar, och underrätta dem, att jag mädde bättre, så blef det sämre; de fingo läsa mina bref, som de ville, och sade att det var bra skrivit. Ni kanske undrar hvem jag menar, se här deras adresser på det adresskort han lempat mig, stod så här: *G. A. Möller,*

stallmästare, bor på Svenska Prästgatan huset N:o 14 en och en half trappa upp. Han hade ej stafvat gramatikaliskt, det är ä i stället för e, men ändå hade han tagit lite högre titel än han förtjent; en käpp i hvilken en dolk var förvarad, höll han i den högra handen, då jag såg honom första gången till olyckans fullföljande; den käppen ryste jag för, då han en gång blottade den för mig, och ännu mer ryste jag för dess ägare, som är en finne. *Usch* sade jag då jag fick höra det; jag tänkte genast att jag hört, att de äro så elaka, de sa att Fru E— var finska; då han sade att jag var ovettig som kunde säga så, när han sa att han var finne, vågade jag ej annat än hitta på och säga, jag tänkte ni mente att jag var finne; han ville att jag skulle kalla honom för Onkel sen, det gjorde dock ingenting, då han presenterede mig för en person, som en släkting, jag ville ej vara slägt till en sådan bof. Sen började hans otidigheter gå för långt, jag kan ej nämna allt och såra blygsamheten; han sade då först en hop komplimenter, som jag aldrig lyssnar till, och sedan att han tyckte mer om mig än hans mamsell, som jag efter detta benämner för *otücken*; ty hon har förtjent det på mångahanda sätt, som jag i förbigående vill nämna; och honom kallar jag efter detta för *den elake*, ty han har förtjent den ohedrande sanna titteln, som doktors betyg bevisar; med rätta borde han kallas profors och mycket värre, men Gud och lagen får dömma honom, jag vill ej se honom eller henne det kan jag ej; jag vill ej tänka på dem, jag vill ej i mitt hjerta hata dem, ty det vill ej Gud, men ej vill jag räcka dem handen till försöning; jag kan ej se dem som velat mörda min oskuld m. m. han är väl ej någon sann christen, icke för det att han ej går i kyrkan mer än då han behöfver, hvart 5:te år, utan för sin vandel; han sade att det är dumt att gifta sig, utan att ändå vara som gift och att det är en prest, som tycker som han; det är den enda prest han tycker om; han sade att han haft familj, men att han ej tyckte om den *otücka* han nu hade, utan att han tyckte mer om mig och att han ej ville ha någon gammal, men sa att det är dumt att bli kär i en ung, men att han kunde uppfylla alla äktenskapsskyldigheter, hvilka jag ej känner; han sade att de borde lära sina barn sådant; men jag sade att jag ej behöfver lära det, som ej är nyttigt; han ville gerna att jag skulle sitta inne hos honom, hvilket jag ej kunde vara road af; en sådan otäck, som ville sjunga och läsa det som var ekivåqt, det jag ej ville se och höra; han sade att han skulle be en språklärare lära mig franskan, ty jag hade en fransk bok; jag har lärt lite fran-ka förr; men jag började

frukta för hans tal och visste ej hvad jag skulle tro; han sade att jag skulle vara som hans dotter först och att han ingen betalning ville ha, utan att han skulle vara som en far för mig, och att jag skulle blifva hans ålderdomströst, och hans otäcka Mari Ström som straffad för stöld, som jag nu fått veta, och en sådan otäcka har jag bott hos en hel vecka; hade jag vetat hennes laster, då så hade jag ej varit der en minut; rummet jag bodde uti hos henne var utåt Vesterlånggatan, huset N:o 33 eller 35, jag mins ej säkert; vore godt att jag kunde glömma allt — två trappsteg upp och en trappa ner, der brukade hon att läsa in sig med en herre i se-der då gick jag ut.

Ibland kom en vän den hyggligaste af dem, som het-
te Vilhelm Hagert, handlaude sa han; den var de af-
undsjuk på för han talte till mig, ty då var jag in-
ne ibland; men hon behöfde ej vara rädd att jag tyckte
om hvarken honom eller hennes otäcke, som gaf henne ett
guldur på hennes namnsdag; och hon sa till mig, att jag
får hvad jag vill af honom, och då sade jag för ro skull
en gång, gif mig en vacker ring på min namnsdag, men jag
viste nog att min namnsdag varit förut och tänkte ej derpå.
Men en dag fick jag en ring, med sten uti, som han sade
att han köpt hos en guldsmed; men då jag lät henne se
den, sa hon att det var hennes, som han låtit förnya; men
jag behöll ej ringen länge och han ville också ha den, ty
hon sade att jag borde göra någon uppoffring för honom
och att han ville vara förlofvad med mig, och att han då
hade rättighet att göra hvad han ville med mig, men jag
svarade att jag var förlofvad. Då ville han veta med hvem
det var; han trodde det knappt; då sade jag att jag var
förlofvad med dygten; han ville nog förlovsa mig med odyg-
den om han kunnat, men jag är stolt och foraktar låghe-
ter, med guds hjälp. Han sade ofta att jag är så loj (slapp)
ville att jag skulle vara lillig och som han ville, men det
hade varit omöjligt för mig, fast jag ibland intet tordes an-
nat än visa, som att jag ej tyckte så illa om honom, som
jag gjorde; han sa att han skulle göra så, att jag dör på
på en timme och sedan vakna i lifva känslor då han skul-
le väcka mig; men jag sa, att jag vill ej dö för än Gud
vill och då kan ingen människa väcka mig, och att jag vill
dö saligt. Då sa han att hur man dör så dör man saligt
och att Gud bryr sig inte om människorna; men Gudske
lof jag känner religionen för väl för att kunna låta bedraga
mig af en finne. Han såg att alla hans försök voro frukt-
lösa och han sa, att förr eller sednare skall jag falla. Jag

sade att jag med Guds hjelp skall söka att undfly det onda, men han sa, att jag ändå gör det, och hon också; och han var mycket elak en gång deruppe, jag blef förskrämd för honom då han kom och var mycke oartig, jag skrek och ropade på hans otäcka som då kom; jag talte om för henne allt och hon sa till honom att hon var afundsjuk på mig då, fast hon ej behöfde frukta för mig, och då hade han sagt till henne att han försöker; men jag var ej så god att locka som hon. Sen sade han till mig att jag ej bort tala om hurudan han var, och var ond för det jag talt om det, och sade att hvad vi ha oss emellan behöfver ej Mari veta, (*hans otäcka*) men jag sade att jag ej vill ha några hemligheter och att jag ej vill handla värre, än att Gud och hela världen kan få veta det, men *han otäcka* var ändå galen på mig och ville — — — Han stängde in mig då han gick ut, för det han tänkte att någon annan person kunde få den makt öfver mig som han ville ha ensamt, men han missräknade sig — jag fick knappt så mycket jag behöfde att äta se'n; han tänkte väl att det skulle ske med pock om det ej sker med lock som han vill. Han ville att jag skulle ligga deruppe sade hon till mig, men jag undanbad mig allt n. odestiens förnärmande; då skulle jag väl hafva varit i stor nöd, men ändå kom han en qväll och ville lägga sig der vi låg; jag flög med pilens snabbhet opp, men hos *henne otäcka* hade han lagt sig då jag var somnand; jag vaknar på natten och tyckte att jag hör något, men kunde ej ana hvad det var; men då var han hos *henne otäcka*. Då såg jag hvad hon gick för och ännu värre då hon en qväll gått upp till den elake och ej stängt dörrarna bättre, än att den som ville kunde komma in — jag lade mig och lät ljuset brinna och tänkte att hon snart kom, hvarpå jag slumrade och han den elake hade frågat om hon stängt. Ja sa hon, hon hade annat i sin plan, men hvarken jag eller någon annan oskyldig flicka kan ana det, om ej genom hennes ord då hon yttrar "att det är hederligt att vara sådan som hon", som varit korrektionshjon förut, och nu är något så fult att jag ej ens vill nämna det, ni anar det nog. — Jag slumrade som jag förut nämndt och då blef jag väckt af en liten hund, som låg bredvid mig, då fick jag se en okänd herre framför mig; jag blef förskräckt, och han ville närma sig, och sade många artigheter då; men jag skrek blott och bad honom låta bli mig, som han då gjorde; jag kastar på mig min klädning, ty jag var naturligtvis mycket leger klädd, jag sa honom att han gått orätt och att jag är en resande; men han var lika tokig och sa att han var en hederlig karl; men jag sa att en hederlig gör inte så, och

att jag är en resande, som ej tar emot några visiter. Då sa han att han var insläppt till mig och blef ond, men jag fruktar ej dårars vrede; jag sprang och skrek på Mari i trappan; då kom hon och tog emot herrn artigt så väl som alla hennes kunder, men på mig var hon se'n ond, för det jag kunde afvisa en så hederlig karl, och att han var rik; men jag sade att jag ej vill hafva något, som jag finge på något oärligt sätt. Hon sade, jag ångrar det se'n, och att han har sagt att han tycker om mig och vill tala med mig, men jag lät höra att jag ej tålde sådana. — — — Hon ville ej säga hur han hette, men det borde hon vara tvungen att säga i Polisen. Och en gång kom det en annan obekant herre; då sa hon att jag kan gå in när hon gick ut. Det dröjde ej länge; jag talte om för den *elacke* det, och då sa han att det går inte annat än sådana otäcka dit; då sa jag att det hade varit er skyldighet att sagt mig det förr; och då sa han, att det inte är någon i Stockholm, som ta ett fruntimmer i huset för annat än att göra hur de vill. Då sade jag till honom ond, då är jag också kommen hit på det viset, fast ni försäkrade mig att ni var en hederlig man och wille mig väl, det var vackert af eder: det vill en finne till att begå sådana lågheter m. m. jag sa till honom att han ej behöfde säga till henne om herrn som var inne, ty han var ej på det minsta sätt oartig, men ej kunde jag vara bland dem, det kan hvar och en finna, efter jag ej kunde sympatisera med dem. Då gick han in till henne, kallade henne det hon förtjent, och var ond på allting, och det syns hurudana de äro, då de förnedrat dem så föraktar de dem så att de ej vilja gå i sällskap med dem, men då de ej kunna förnedra dem hatar de dem och föraktas af den dygdiga. Så var det med minnen, han förtörnades och skämdes för alla fruktlösa försök han gjort för mig, han visste ej hur han skulle hämma sitt raseri. Han gick ut som han brukade om aftnarne, och då han kom igen var Vilhelm Hagert straxt efter. Då började minnen att låta höra sin vrede och förtalade mig för Hagert, i stället för att han förut ej visste hur god han skulle vara mot mig; han bjöd mig pengar en gång fast jag ej ville ha några sådana; han började allt mer och mer att rasa i otidigheter mot mig för det att jag ej var som han ville; men ett vackert bevis som han fick tag uti, nappade jag sedan från honom för att få några bitar kvar; det var ej helt; han sa att han skulle låta polisen ta mig; jag försvarade mig så godt jag kunde och de andra hjälpte mig, och jag sade att det är rysligt att ni kan vara så ond; det var ej längesen ni sa att jag skulle bli

ert ålderdomsstöd; då sa han att jag ljög och slog till mig så att det kom blod på handduken som Mari gaf mig. Han frågade då om han förnärmat mig; ja det har ni sa jag; då ville han åter slåss, men Hagert och Marie försvarade mig lite som jag bad dem; men han slog mig mer när han var gången och ryckte i hufvudet, och slog mig mot golfvet, m. m. då tänkte han att han skulle kunna öfvervinna mig, men jag spjernade mig från honom och ref sönder hans rock ett stycke fram vid fickan; men han tryckte mig med händerna på bröstet och munnen att jag ej kunde andas; men Gud som hjälper dem som honom fruktar, gaf mig styrka att slita mig ifrån honom ner på golfvet, dit jag då föll af mattighet, och då sa han att han skulle slåss med den käppen, som dolken är uti; men Gud som ej ville det, gjorde att han ej fick tag i den; men han bad henne *otäcka* gå efter ris att slå mig med, som hon äfven gjorde.

Han bad henne hålla mig sedan, och han slog mig, och då jag sade att det var kula på ögat, sa han att han skulle slå det andra så med, och att han skulle ta en tegelsten och lägga på ögonen när jag nu grät. Och sade att han får ångra att han slår den som ej gjort något ondt och som han ej kunnat förleda, sade han att han skulle visa att han var finne; jag sade att han kan slå ihjäl mig; då sa han, att det får han ej plikta för. Det var ej förr än sent på natten striden tog slut; men Gud skyddade mig så att finnen blef den öfvervunne, ty jag vann; jag får lida för min dygd som jag sade honom, att jag heldre dör, än att vara brottslig, ty Gud vet att jag är oskyldig, och han hör de värlösas bön; men jag sade honom att jag går till Doktorn, som skall bevisa att jag ej är dat, ni nu kallar mig, för det ni ej kunde öfvervinna mig; men han sade att jag ej skall komma till någon annan doktor än polisen och sen korrektionshuset; men jag sade att jag ej ondt gjort; jag kunde ej sofva riktigt de öfriga timmarne om natten; om morgonen klädde jag mig fort — — så matt och sjuk jag var; jag frågade efter en doktor; jag hade hört talas om doktor B. och det var en herre, som visade mig till honom; det var Gud som styrkte mig att jag kunde gå till honom, som genast ingaf mig förtroende och ej tviflade på min berättelse; det var väl Gud som ställde en hjälp i nöden, som ej ville att jag skulle förgås. Doktorn var mycke god mot mig och lofvade hjälpa mig, och skref upp förbrytelserna, men han såg hur svag jag var och skickade efter en, för att öppna ådern; jag visste snart ej mycke om mig; när jag suttit en stund och doktorn m. fl.

kän intyga hur nära döden jag var; om ejdoktorn låtit öppna ådern hade jag snart dött sade han; det hade blifvit inflammation af misshandel och förskräckelse — och doktorn och alla der var så goda emot mig och lät mig bo der 2 veckor mest; och jag fick medicin och allt så väl af doktorn, som är så god emot mig och ställt mig på ett godt ställe; jag behöfver ej så noga beskrifva hur han slog mig, ty doktorn teknade upp det, och är det någon som tviflar på hvad jag skrifvit så få de; men Gud vet att det är sant och sjelf kan jag med ed bekräfta det om så påfordras. Mari som narrat min slägtinge med sig till Doktorn, för det hon skulle få veta hvar jag bodde, som hon ej fick förut veta hos Doktorn, ty han såg hvad hon gick för, men hon kom och ville besöka mig; då jag fick se henne blef jag förskräckt så svag, som jag också var; jag sade att jag ej kan se henne, men ändå kom hon in till mig och slog upp dörren som jag reglat; då bodde jag nära Drottninggatan; jag blef förskräckt, då jag fick se henne och trodde att hennes *elake* var med, men hon tog i mig, mitt bröst var så svagt, som förut; — jag föll ner och slog mig, så det syns blåmärken; — efter den dagen torde jag aldrig blifva frisk och kanske att det snart tar slut med mitt lidande; då är jag lycklig, om jag får sluta dagen innan aftonen kommer; jag knappt orkar att skriva detta med blyertsenna, ty jag ligger och skrifer; — men för att få allt i sammanhang, så måste jag skriva det sjelf, emedan att jag är för svag att infinna mig hos någon för att beskriva allt sammanhang han men Doktorn, som jag ej nog kan värdera, m. fl., har varit god och tålat för mig och Gud skall äfven löna honom därför; jag kan ej visa mig nog tacksam mot alla dem som bevisar mig godt här, då jag kom som främling hit, som ej kände någon, och jag är alltid en främling på jorden; jag har alltid haft strider, ty den som var mig närmast, har från min barndomstid försvunnit! — Men Gud är min Får, som väcker menskligheten till deltagande, för den som kämpar för dygden och som flyr laster, mer än misshandel af en finne, som ej var den ende, som sökt min ofärd; men då man har Gud till sin borg behöfver man ej frukta; då man sjelf har en god föresats i en sann känsla för religionen, så kan man hoppas att ej så lätt falla, som den gör, hvilken ej har så mycke hederskänsla som fordras för en, som bekänner sig till någon religion; dock vill jag ej påstå, att jag är utan fel, ty det är ingen; det fins ingen fullkomlighet på jorden. Jag tycker nu sjelf att det låter som en roman, men då jag tänker på det för-

slutna, känner jag att jag ej kan glömma det förr än i grafven, ty bröstet är skadadt, men det han hända, att det blir bättre med Guds hjälp, och om jag kan bli befriad från förskräckelse och sorg. Man kan ej undra om jag blifvit svag till fysiken efter så många kval och sömlösa nätter. Stockholm i Augusti 1848.

S. Sager.

Till Redaktionen af Stockholms Dagblad!

Då Tit. bekaute Polisreferent, sin gamla vana trogen, på ett mindre sanningsenligt, skeft och förnärmande sätt i dagens nr af Tit. Tidning yttrat sig om den vid Poliskammaren anhängiga rättegång emellan Sophie Sager och Stallmästaren Möller, fordrar jag af Tit. rättskänsla införandet af nedanstående korta replik, den jag å egen och Möllers vägnar anhåller måtte införas i morgondagens n:o af Dagbladet:

Då bemälte Sager vid Polisförhören, efter hvad der tydligt visat sig, med största begärlighet omfattat hvarje tillfälle att väcka uppmärksamhet och så tillsägendes få publikens ögon fästade på sin person, förmodade jag att, Öfverståhållarembetet just för att hindra denna hennes icke otydligt framlagda afsigt, inför slutna dörrar företagit undersökningen, likasom jag hoppades, att Tit. Polisreferent icke skulle söka befrämja denna afsigt genom införande i Tit. Tidning af Sagers långa, nedriga och sanningslösa romaner, som möjligen skulle taga sig bättre ut i någon af våra Romanbibliothek än i Polisens Protokoller, utan afbida tiden till dess saken vore fullt utredd, då tiden ock är inne att låta allmänheten stadga sitt omdöme i denna tvist. Då likväl denna min förhoppning blifvit sviken, får jag med anledning af referentens gjorda insinuationer och tvetydiga ordställningar — troligen med flit valda för att låta sin vanmäktiga hämnd bli tillfredsställd genom lågsinte chikaner — förklara att Fahnjunkaren och Stallmästaren Möller ej "låter kalla sig" för annat än han har varit eller tillägger sig annan character än den han eger rätt att begagna, att alltså Möller såsom Quartermästare vid Kronprinsens husar-regemente derifrån på egen begäran och under loford från sin närmaste Chef erhållit afsked och fått sig tillagdt Fahnjunkares namn heder och värdighet, att han derefter i nio års tid varit anställd såsom Stallmästare vid Götheborgs stads Skjuts- och Åkar-inrättning att äfven jag icke "låter kalla mig" med annat namn än det jag alltid burit och aldrig besläckat, och att hr polismästaren Linnelius, som för-

de undersökningen, kände så väl detta som mitt yrke och character, så att jag endast om mina dopnamn behöfde upplysa; att jag i flere år åtagit mig rättegångars utförande; att jag dock alltid heseterat att uppträda såsom sakförare inför polisens skrank, emedan jag fruktar de chicaner som der ej sällan tillfogas personer; att jag endast i nu omnämnde undersökning på Möllers begäran härtill kunde förstås af mer än tjugu-årig bekantskap med Möller, hvilken bekantskap mer än tillräckligt öfvertygat mig om sanningslösheten af de gemena beskyllningar Doktor Brisman och Sofia Sager mot honom andragit. Stockholm den 24 Aug. 1848.

Aug. C. Åberg.

Bokhandlande och e. o. Kammarsskrifvare.

F. d. under-officeren Möllers förklaring, i anledning af den mot honom väckta anklagelsen, är af följande lydelse:

Till Öfver-Ståthållare-Embete för Polis-ärender!

Då sistlidne Måndag, jag, utan att ana anledningen till mitt uppkallande i Kongl. Poliskammaren, der öfverraskades af Doktor Brismans långa anklagelselista, deruti han emot mig gör tillvitelser af den gröfsta beskaffenhet, tillvitelser, som, derest de endast till någon del vore grundade måste tillintetgöra den anklagades hela moraliska värde, var ej att undra, det jag, hestört och häpen, ej kunde afgifva en så redig och exakt berättelse om mitt åklagade förhållande till Sophie Sager, som jag är skyldig sanningen, mig sjelf och den auktoritet, inför hvilken undersökningen nu fortgår. Af sådan anledning anhåller jag nu, att om detta förhållande afgifva följande skriftliga berättelse, som visserligen icke i något fall motsäger eller förändrar den nitulligt gjorda, — ty sanningen måste i denna sak alltid vara min saktaste försvarare, utan endast komplettera denna sednare.

Lördagen den 15 Juli, efter klockan 10 på aftonen varseblef jag vid södra balustraden af Norrbro, nedanför östra flygeln af kongl. Slottet en flicka, klädd i blå crispin och grå tygshatt, lutande sig öfver sjelfva balustraden och med en hvit näsduk torkande sina ögon. Dels af nyfikenhet, dels ock i afsigt att möjligen kunna vara en olycklig till någon hjälp och hindra henne från ett förtvifladt beslut, det hon tycktes beredd att taga, närmade jag mig henne under tillfrågan hvarföre hon stod der. Efter att en stund med stirrande, förgråtna ögon hafva betraktat mig, besvarade hon min fråga med följande ord: "Herrn gör spektakel af mig." Jag gjorde henne uppmärksam på att jag, såsom varande en

äldre man, till hvilken hon kunde hysa förtroende, ej hade en sådan afsigt med min fråga, utan att jag närmast mig och tilltalat henne endast för att, om hon ville anförtro mig sin olycka, åtminstone med några goda råd lindra hennes sorg. Gråtande berättade hon då, med anledning af från mig framställda frågor: att hon vore resande och med ångfartyget Jönköping för omkring åtta dagar sedan hitkommit från staden af samma namn; att hennes kusin, en brukspatron Sager, låtit henne företaga denna resa för att här lära sy kläder och hattar; och efter ankomsten hit, restauratrisen på nämnde ångfartyg beredt henne plats på ett liderligt krogställe, der man ville tvinga henne till sådant, som hennes anständighetskänsla henne förbjöd, samt att, då hon härtill ej kunde förmås, hon af krögerskan blifvit tillsagd, att ej få stada qvar i huset längre än öfver den nu ingående natten. Hon beklagade sig nu öfver denna sin belagenhet, så mycket svårare som hon vore fader- och moderlös samt här i hufvudstaden ej egde någon enda bekant, till hvilken hon kunde vända sig. Jag kan icke neka, att ju hon genom sin berättelse, ofta afbruten af tårar, lyckades väcka hos mig medlidande och deltagande, så att jag slutligen, tröstande yttrade till henne: "Gif er till freds mitt barn, torka bort edra tårar och var ej ledsen mer; förhåller det sig så, som ni berättat mig, så skall jag åtaga mig er sak; gå nu emellertid beskedligt hem eftersom ni i natt får vara qvar; här har ni mitt adresskort; kom upp till mig i morgon förmiddag, så vill jag se hvad jag kan göra för er". Jag gaf henne härvid mitt adresskort och fortsatte min väg. Påföljande dag, söndagen den 16 Juli, omkring kl. 10 på förmiddagen, infann sig ock i min bostad Sophie Sager. Jag gjorde henne då närmare förfrågningar för att göra mig förvissad om samma förhållandet, dervid Sager till alla delar vidhöll gårdagens berättelse, med tillägg af flera gemena och insidiösa anklagelser mot sin värddinna, den hon jemnt benämnde "krögerskan", såsom att hon, krögerskan, sökt övertala Sager att supa stora supar m. m. likasom Sager vid detta tillfälle äfven högeligen beklagat sig öfver restauratrisens på ångfartyget Jönköping förfarande mot sig. Om sjelfva krogens belagenhet, der hon logerade, kunde hon endast gifva orediga upplysningar, såsom att den vore belägen i en gränd vid Slottsbacken. Jag sökte äfven göra mig underriktad om hennes förra lefnadsöden, utan att just derom erhålla någon redigare upplysning, och vid min förfrågan efter hennes pass och prestbetyg, att derigenom få utredt om hon verkligen vore den person hon utgaf sig vara, svarade hon till en början, att

hennes kusin brukspatron Sager sagt att sådana handlingar ej vore nödvändiga, men att han lofvat skaffa dem om de nödvändigt erfordrades, — men framtog slutligen från sin kjoificka några fragmenter af et prestbetyg, med förklaring att "krögerskans biru så sönderklippt prestbetyget". Af de få ord, som dessa fragmenter innehöllo, lästes: "fört en hedrande vandel och försvarlig kristendomskunskap" samt årtal 1846 och ett undertecknad namn, som jag nu ej kan erinra mig. Jag anmodade henne nu begifva sig till sitt logis samt skaffa sig närmare reda på dess belägenhet samt yttrade att jag som ungarl ej kunde taga henne i min bostad, men ville eftertänka en sådan passande för henne, hvarefter hon aflägsnade sig, under begäran att få återkomma på eftermiddagen, hvartill jag lemnade mitt samtycke. Dels svårigheten att på söndag skaffa logis, dels besparingen i utgifter, förmådde mig att vända mig till mamsell Ström, som besörjer min städning och lagar min mat samt är boende i samma hus som jag, men på nedra botten, med förfrågan huruvida hon vore benägen att för en kortare tid lemna en öfvergifven olycklig flicka en tillflygt. Rörande denna min fränställning visade dock Ström sig mindre benägen, utan att dock bestämdt afslå densamma. Då på eftermiddagen samma dag Sager omkring klockan 4 återkom till mig, underrättade jag henne om min började underhandling med Ström samt anmodade Sager att sjelf begifva sig ned till Ström för att vinna Ströms bifall till mitt förslag. Detta gjorde ock Sager samt återkom efter en timmas förlopp, åtföljd af Ström, som nu förklarade sig villig att lemna Sager logis, emedan såsom Ström yttrade sig: "man skulle ha ett hjerta af sten för att ej röras af det behandlingssätt, hvarföre Sager blifvit utsatt". Härefter aflägsnade sig Sager och Ström ned till Ströms bostad, der de förblevo hela eftermiddagen tills mot qvällen, då Sager begaf sig till sin förra boning att hemta sina saker, derifrån hon likväl ej förr än måndags morgon omkring klockan 9 återkom i ett mycket upprördt och förskrämdt tillstånd med en schavlett på hufvudet. Hon beklagade sig nu öfver att krogfruntagit hatten jemte öfriga saker ifrån henne samt hotat att instänga henne i ett mörkt rum, och framtagit en käpp att slå henne med, äfvensom hon upplyste om adressen på sitt förra logis, dit hon förklarade att hon icke mer ville återvända, hvarefter hon, på tillsägelse af mig begaf sig ner till Ström. På eftermiddagen samma dag infann sig hos mig ett fruntimmer, som efterfrågade en svagsint så och så klädd flicka. Jag upplyste, att den eftersökta personen fanns

i huset, och erfor att den frågande var Skomakaremästaren Dillströms hustru, som bodde i Skomakar-embetets hus, och hos hvilken Sager logerat. Jag tyckte mig i fru Dillström finna en helt annan person än den af Sager så omildt beskrifna krögerskan, och sedan jag sanningsenligt berättat för Dillström mitt handlingsätt emot Sager samt alla de uppgifter och historier om tillfogad grymhet och omensklighet, Sager för mig uppdukat, upplyste mig Dillström, att Sagers uppgifter härom i allo voro ogrundade samt att Sager, som Dillström ansåg vara svagsint, hade en oemotståndlig lust för äfventyr, anförande Dillström såsom exempel härpå, att Sager en afton hemkommit beledsagad af fyra herrar, dem hon träffat och gifvit sig i samtal med på Strömparterren, och för hvilka hon beklagat sig, men deraf en, som kände Dillström, och nu upplyste om sanna förhållandet, hotade Sager att, om hon förnyade sådant, han skulle ombesörja det hon fördes till polisen. Jag anmodade nu Dillström att följa mig ned till Sagers ruin, men vid första underrättelsen om Dillströms ankomst skyndade sig Sager skrikande in i sängalkoven kastade sig på sängen och bad Ström ej insläppa Dillström. Det oakadt förde jag Dillström in i rummet, der vi funno Sager liggande utsträckt i sängen, hvarefter jag i få ord underrättade Ström om de upplysningar, rörande Sagers osannfärdiga uppgifter jag af Dillström erhållit, men Ström syntes ännu mera böjd att tro Sager än Dillström, samt förebrådde Dillström i stränga uttryck hennes förmenta hårda behandling mot Sager, deröfver Dillström förtörnad återvände hem. Sednare på aftonen begaf jag mig sjelf till Dillströms bostad för att med egna ögon öfvertyga mig om sanna förhållandet. Detta besök öfvertygade mig fullkomligt om tillförlitligheten af Dillströms berättelse. Följande dag, onsdagen den 17:de Juli förhöll jag Sager hennes osannfärdiga uppgifter om sitt förra värdfolk, dem hon dock ej kunde förmås ändra, utan till alla delar vidhöll.

Derefter begaf jag mig till restauratrien på ångfartyget Jönköping, fru Hesselberg, för att genom henne vinna upplysningar om Sager och bereda Sager, hvars vistelse hos mig började under sådana omständigheter blifva mig bekymmersam, tillfälle att återresa till sin hemort. Af Hesselberg, erhöi jag ytterligare bekräftelse på Dillströms uppgifter om Sager; tilläggande derjemte Hesselberg, att Sager vore både elak och svagsint, samt, under uppresan till Stockholm, visat okynne, så att Hesselberg med Sager alls icke vidare ville taga någon befattning. Då jag för Hessel-

berg yttrade min förmodan att Sagers sinnessjukdom möjligen härledt sig från strängt behandlingssätt, och att ett mildare bemötande möjligen skulle fördelaktigt inverka på den sinnessjuka, upplyste mig Hesselberg att många försök till hennes förbättring blifvit gjorda, men alla utan framgång, samt att brukspatron Sager gifvit Hesselberg den befallning, att hans kusin borde skaffas en plats, der hon hölles strängt och till arbete, hvarföre Hesselberg med flit skaffat henne en plats hos Dillströms, som hon kände såsom ett allvarsaamt och ordentligt hus, men att Hesselberg, sedan Sager der ej qvarstadnat, undandrog sig att vidare taga någon befattning om Sager, hvilket hon aldrig förmått sig att ifrån början hafva gjort, om hon känt Sagers vanart och okynne, den dock brukspatron Sager för henne förteगत. Jag tillkännagaf för fru Hesselberg att jag vore ungar, och således hvarken ville eller kunde längre taga vård om Sager, utan ansåg det vara Hesselbergs ovilkortiga skyldighet, att, då hon en gång åtagit sig Sagers omvårdnad, också återföra henne till den person, från hvilken hon mottagit henne. Men Hesselbergs svar blef nu detsamma som förut, med tillägg, att den person, som mottagit henne, ock måste behålla henne. Jag vände mig då till ångfartygets kapten, berättade honom korteligen förhållandet äfvensom mitt samtal med fru Hesselberg, och lyckades det mig förmå honom till det löfte, att återföra Sager till Jönköping, såvida likvisst Sager godvilligt ville företaga resan, och ej några tvångsåtgärder behöfde invändas, att få henne ombord. Jag lofvade att härtill söka förmå Sager, men om jag häruti ej kunde lyckas till nästa fredag, då fartyget skulle afgå, hvilket jag betviflade, begärde jag kaptenens löfte, att hon nästföljande tur skulle få medfölja, hvilket jag ock erhöill på förstnämnde vilkor. Jag ville under det vi således måste invänta fartygets återkomst, försöka hvad en 8 dagars mild behandling på Sager skulle utöfva för verkan. Sager fick sålunda fortfarande vistas i mitt hus, åtnjöt der en i allo mild behandling, fick alla sina behof uppfyllda, spisades med samma mat, som jag sjelf åt, fick, när hon så behagade, taga sig motion i friska luften, dock alltid i sällskap med Ström, emedan jag icke ansåg rådligt att släppa henne ensam på Stockholms gator; men detta oaktadt lät hon vid flera tillfällen sitt halsstarriga och kapriciösa humör utbryta samt vägrade att vända sina tankar till något annat än nöjen och förströelser. Någon af de sednare dagarna hon hos mig vistades, uppkom hon till mig och tillkännagaf sin afsigt att hon ville resa till Upsala, der hon sade sig ega en

bekant magister, den hon tyckte om, och från hvilken hon nyligen erhållit bref, hvarföre jag föreställde henne det opassande deri, att en ung flicka ensam på så sätt skulle resa, samt gjorde henne uppmärksam på hennes obemedlade tillstånd, hvilken sednare invändning hon bemötte med det svar att, som orden föllo: "det finns väl någon herre som bjuder mig" hvarefter jag förklarade henne, att hon måste slå Upsalaresan ur hågen, samt gjorde henne allvarliga föreställningar om det orätta i att föra ett sysslolöst lif, och slutligen sökte bereda henne på nödvändigheten af att återbegifva sig till sin hemort. Denna erinran bemötte hon med det svaret, att "hon förr skulle kasta sig i strömmen än återresa hem". Slutligen måndagen den 24:de Juli förnyade jag denna erinran, och upplyste henne, att påföljande onsdag, det Ångfartyg skulle ankomma, med hvilket hon borde till sin hemort återvända. Denna gång besvarade hon min erinran med otidigheter och insidiösa beskyllningar samt yttrade bland annat: "så gör alltid herrarne när de ej får sin vilja fram." Då jag uppbragt af dylika förnärmande allusioner, dertill mitt uppförande ej gifvit minsta anledning, uppmanade henne, att, i Ströms närvaro, närmare förklara sina ord och upplysa hvad som gifvit henne anledning till dylika uttryck, men hon härtill envist nekade, gaf jag henne en örfil, förklarande att jag föraktade hennes dumma prat, samt anmodade henne att göra sig beredd på återresan, den hon måste med elier mot sin vilja företaga, hvarefter jag lemnade rummet. Följande morgon, då Strömin uppbar kaffe till mig, berättade hon att Sager redan klockan 7 på morgonen, begärt och erhållit sitt kaffe, samt derefter aflägsnat sig, sedan hon föregående qväll inpackat sina saker. Jag gjorde nu esterspassingar att få veta hvart äfventyrerskan tagit vägen, besökte flera gånger polisens vaktkontor, för att taga kännedom, hvarest hon blifvit policerad; men då jag här erhöi den upplysning, att sådant icke skett, stadgades hos mig den förmodan att hon företagit sin tillämnade Upsalaresa, hvilken förmodan jag vidhöll tills sistlidne måndag, då herr doktor Brisman framträdde med sitt bekanta anförande, och med detsamma denna komi-tragiska dram fick en ny vändning och hjeltinnan, eluru icke i egen person, utan representerad af herr doktor Brisman, åter uppträdde på scenen.

Jag har nu sanningsenligt uppgifvit förhållandet och kan med vittnen styrka hvad här anfördt blifvit, hvadan jag förbehåller mig min rätt öppen, att få inkalla och afhöra de vittnen jag i målet vill använda, så vida ej Öfverståthå-

lare-embetet skulle remittera detsamma till vederbörlig domstol, då jag från vittnens afhörande vid Öfverståthållare-embetet afstår. Stockholm den 14:de Augusti 1848.

G. A. Möller,

f. d. fanjunkare och stallmästare.

Den 28 sistl. Augusti; då målat åter förevar, uppläste Sofie Sager en så lydande skrift:

Då jag i går, måndagen den 21 Aug., för första gången i min lefnad infann mig i Polisen, hvilket ej var ledsamt, ty den som ej gjort något ondt behöfver ej frukta, då man tolkar sanningens rena språk och har så många ädla försvarare, som vill sanning och rätt. Det var sannernligen en komisk scen, att se den arma anklagade brottslingen m, fl. stå der så darrande, och upprepa sina lögner, som ingen hederlig människa tror på; men den, som han ville ha till advocat, som blef i polisen utvisad, han kunde väl tro honom, Möller den skurken, som ej skändes att stiga fram och göra en opassande anmärkning; men då steg en äldre modest man fram, som är så mycke i kvinnans värde, och näpste den fräcka lögnaren, som icke undslipper och som fick hörsamma sin näpsare Doctor Brisman, *sanningens försvarare och lögnens fiende*. Det var ej ledsamt att se Fru Dillström stå så försagd; hon vet nog att hon är lika litet trodd, som Möller; hon hade dock ingenting att säga heller, som gjorde mig något, fast hon af blygsel för sitt nedriga uppförande mot mig — sade att min sanna skrift var osanning, som jag med ed kan betyga, — ehuru väl jag vet, att ingen hederlig människa tvislar på min rysvärda sanningsenliga förklarade berättelse, skriftligen och mundtligen. Möller (den elake fiene) brukade säga att jag var så barnslig, hvilket jag vill vara i det onda, men han får se nu genom min fullkomligt sanna skrift, om jag är barnslig till förståndet; och svagsint, som han sagt, men som aldrig någon hederlig människa, hvarken haft skäl till eller kan säga, ty jag har inga dårskaper begått. På Möllers osanna, osammanhängande berättelse af hvilken man hörde ej någon var fullständig, och dem som skulle vara något på håll var så mycke vittnande om hans minneslöshet, att man skulle kunna tro, att han, i stället för jag, förlorat något af sitt ringa förstånd, då han bland annat säger, att han sagt till mig, att han ville, att jag skulle resa tillbaka, och att jag svarat, att jag heller kastar mig i strömmen; det var osanning att det var så, såväl som alla andra hans dikter. Jag tror nog att han låtsade för

kapitonen på fartyget, som ej ansåg honom för väl, att han var lika nöjd om mig, och anhöll, att jag kunde få komma på fartyget tillbaka, ty han kanske tviflade på sin grymma plans utförande med mig, ehuru väl den grymma Fru Hesselberg nog, så mycket möjligt sökt förnedra mig, och göra mig begärlig för den hofven som trodde sig kunna sympaticera med mig; men han bedrog sig i stället; ofta är kvinnan starkare än mannen; (nemligen den stolta kvinnan) som föraktar lågheter. Ingen af dem, hvarken kapitenen eller Möller ej heller Restauratriserna, kunde bestämma min sejour här; det var min släkting, som bestämde med mig min vistelse här, först och främst på en månad, och de andre hade ej med det att göra. Men då Möller sade till mig, att jag skulle gå till Fru Dillström, som hon bett honom be mig, men, som han uppsköt att säga mig, ty han ville det ej, och jag naturligtvis ej ville gå till den som varit så elak emot mig, mins jag mycke väl att jag svarade, nej det gör jag ej, då går jag förr åt strömmen; det var naturligt, att det ej kom i frågan någotdera, ej heller ville jag med henne gå på ångfartyget, der de så totalt förtalt mig, ej min släkting undantagande; han skall nog få veta hvad de sagt om honom. Jag estimerar ej att nämna deras dikter här. Det är ej nog med att Möller förlorat något af det förträffliga minne, han aldrig egt; han har visst förlorat något af sina lifliga ögons förmåga, ty han läste i sin skrift, att jag har blå crispäng, som jag aldrig haft, den är greddelin; det går an att få se; — åter ett drag af hans osanna berättelse; detta var dock en bagatell, men det synes ändå hur han ljuger, både i smått och stort; samt då han läste opp, att då jag om Söndagen gick från honom, säger att jag gick ner till hans (otäcka) mamsell, som hon ville heta, och att jag var hos henne till fem, och sen gick hem, det var också osanning; ty vi, hon och jag, gick till Kastellholmen, dit han också kom och bjöd oss på en sexa, som jag så tydligt i min skrift beskrifvit, så väl som alla andra tilldragelser; hans mamsell kan intyga, att det var saunt att vi tre, han och hans otäcka och jag var på Kastellholmen, då som jag nämndt, så vida inte hon så väl, som han, af sitt straffvärda lefnadssätt ej vill eller kan minnes sanningen, den himmelska rena; men jag kan ej nog tacka Gud för det jag fått den stora gåfvan, att så väl kunna minnas allt; i synnerhet det ädla och sanna, som jag vill söka, fast jag så väl, som andra ej är utan fel, det vet alla, det vet Gud; ”men brottslingen för dygd är stel, och döf för himlens bud; det rimmar sig ibland.” Här synes åter ett prof på mitt minne fast jag så flyktigt gaf

akt på Möllers dikter i går; så synes det jag ändå kunnat upplatta det värsta; för att nu ytterligare samvetsgrannt förklara det han författat så sanningslöst, i sitt felande minne, vetande och ovetande; blygs nu gamla räf, som ni sade ni var! att mer stå här för den respektive allmänheten, och deklamera edra prosaiska lögner; ty poesi kan ej tolkas af en samvetslös finne; men Gud hjälper dem som fly till honom i nöden och låter anden, som vittnar sanning, den misshandlade till bevis, tränga till djupet af Domarens hjerta, som nog ser och hör, hvilken som har rätt, ty det är Gud som upplyser hans ädla förstånd, och oskyldiga till väl, och missdådare till straff och bättring, att tänka först och handla sen, och fly till Gud i frestelsens stund, amen. Le ej åt dessa enkla ord, som Gud inger en värlös flicka, som ej är van att skriva några memoirer. Jag lyssnade ej mycket till hans diktning om mig, det hördes klart på det, hur han ljög, då han nekade för att hafva slagit mig med ris, som Doktorn bevisade; och sedan ljög han allt det andra på mig, ty han hade ej något ondt att säga om mig; han begagnade ibland sina ord till mina, ty han sade att jag sagt, att de ville tvinga mig till att bliwa liderlig hos Dillströms; men det var justhan, som sade att något koppleri i frågan, då jag talte om hurudana de voro. Det fiuns ej något sådant i min skrift; men hvad det står är sannt, som jag med ed kan betyga, det sade han om sitt, då jag sade, att det han skrivit var osanning, hvilket är sant, som han också visste; men han är ej så rädd för att begå mened, kanske jag har hört honom svära, som sådana gör. Han viste ej hvad han skulle hitta på och säga om mig. Han sade att jag ämnat resa till Upsala, hvilket jag aldrig bestämdt, fast jag nämnde att jag var bjuden af en magister för att bese mig, men ej ville jag resa ensam, det der var då ingenting ondt uti; han har intet skäl att tala illa om mig, därför måste han dikta fast ingen bederlig tror honom; fru H—g bryr jag mig ej om, det kan nog hända, att andra dåliga kunnat ljuga på mig för henne och hon också för både släkting och flera, och många kan säga osanning till honom om mig, ty han känner mig ej så nycke äfven kapitenen på hans fartyg varnade mig för Möller; han sade att "gamla kan också tycka om unga flickor", men ändå skulle jag åtminstone bli här i Stockholm en månad, som det var ackorderat; jag vet att någon talt illa till kapitenen om mig, ty han sade det sjelf till mig; han trodde det ej och min halfsyster fru Nylander, som jag var hos sist i Jönköping, vet nog att de ljög. Hon skulle resa på landet för en längre tid; då jag reste hit; någon annan hade jag

ej att bo hos der. Reastauratrisen Fru H—g borde bevisa det Möller säger, att hon sagt om mitt uppförande på ångfartyget, samt Gud vet ej var på något sätt opassande; dels var jag något sjuk af färden, och dels läste jag i en bok öfver passagen, och ibland var jag på däck; jag hade sällskap af en hygglig Fru m. fl. och om någorståds klandrat mitt uppförande, så är det blott jalousie (afundsjuka), och dessutom gör jag ej mer någon förklaring för den nedrige anklagade. Jag har hört att min sorgliga händelse redan väckt deltagande hos en herre i landsorten; jag är mycket förbunden för hans välvilja för mig. Dem jag bor hos kan intyga att jag sjelf skrifvit detta; ibland har jag legat och skrifvit, ty jag har varit för svag att sitta och skriva. Stockholm i Augusti 1848. *S. Sager.*

Då målet imellan Sofie Sager och f. d. underofficeren Möller den 30 sistl. Aug. åter förevar, ingaf skomakaren Dillström följande skrift:

Till Kongl. Öfver-Ståthållar-Embetet för Polisärender.

Länge tvekande i valet, huruvida vi skulle inlåta oss i något svaromål å de angrepp mot vår heder, dem Kongl. Poliskammaren tillåtit en till sitt förstånd rubbad ung flicka, Sofie Sager, i rättegångsväg anhängig göra, utan att någon skymt af bevisning derföre kunnat uppletas, hafva vi, efter närmare besinning, och sedan vi erfarit att en i hufvudstaden spridd tidning icke aktat för rof att publicera dessa för vår heder förklenliga diäter, beslutat att på samma väg söka göra tydligt och klart huru orättfärdiga och osanna de nesliga beskyllningar äro, som blifvit mot oss riktade.

Visserligen är det sannt att så väl de förhållanden hvarunder dessa beskyllningar blifvit framförda, som ock det språk hvare de blifvit affattade, mer än tydligt utvisa, att de aldrig hafva sin upprinnelse i en fullt klok och förnuftig menniskas hjerna. Detta tyckes göra hvarje svaromål från vår sida öfverflödigt; men mången, som dömer utan att undersöka, skulle säkerligen upptaga ett stiltatigande från vår sida såsom ett medgifvande af de lösliga beskyllningar som blifvit oss gjorda, ty i fall som dessa är vanligt att det gamla ordspråket: *den tiger, han samtycker*, tillämpas.

Efter denna digression från sjelfva saken, hvarföre vi få anhålla om Kongl. Poliskammarens ursäkt, torde det tillåtas oss att närmare vidröra sjelfva anklagelse-skriften,

En oklanderlig vandel försäkrar så väl mig som min

hustru mot hvarje anklagelse mot vår frejd. Då denna utväg alltså måste lemnas åsido, har man nödgats anlita en annan. Den nobla vetenskapsman, som tagit sig Sagers saken, har derföre behagat anföra, att vårt hus, hvarest den kanoniserade oskulden, efter sin ankomst till Stockholm, genom en slumpens verk, först inlogerades, skulle utmärka sig för ett så lattsinnigt och sedeslöst lefnadssätt, att ingen kvinna, mån om sin heder, kunnat der qvarstadna. Detta beklagliga förhållande vållade äfven att dygde-engeln en vacker dag rymde ur vårt hus och inqvarterades hos en ogift man, hvilken hon dessförinnan icke ens kände till nannet, utan med hvilken hon gjorde sin *connaissance* på gatan, likasom det är brukligt med vissa species inom djurriket. Sedan slutligen hon ledsnade vid hans hus, likasom hon förut gjort med vårt, och en vacker natt rymde från honom liksom från oss, lyckades hon få sigte på en doktor Brisman, genom hvars försorg jag och flera till mig blifvit till heder och ära skymfede och detta på ett sätt att någon upprättelse derföre svårligen kan stå att vinna.

Uppå så beskaffade beskyllningar som de, hvilka blifvit mig och min hustru gjorda, lönar det ej stort mödan att lemna något svar. Vårt hus, med det stilla borgerliga lefnadssätt som der föres, hafva ännu aldrig äfven person af högre ställning i samhället än de som nu kasta en oförtjent skugga derpå, hesiterat att beträda. Vi ha alltid skattat oss lyckliga att, i vår underordnade ställning, kunna dana våra barn och vårt folk till goda medborgare och genom egna efterdömen söka leda dem, till det rätta och sanna. Af många tjenare, som vi haft i vår tjänst, har ännu ingen haft något klagomål att anföra mot de lefnadssätt som föres inom vårt hus, och vi djerfvas tro, att ingen heller deremot kunnat hafva någonting att anföra.

För att så mycket säkrare vinna detta ändamål, att nedskymfa oss genom att utmåla vårt hus såsom ett tillhåll för alla möjliga oseder, har man sanningslöst föregifvit att vi skulle hålla krog för kommande och gående. Osanningen i detta föregifvande kan bäst intygas af en af Poliskammarens egna tjänstemän, stadsgevaldiger Thomasson, som är boende i samma hus. Om några nattliga orgier och oväsenden fördes i vår bostad, hade detta säkert långt för detta kommit till hans öron. Någon krog hvarken hålla vi eller ha vi hållit. Ett embete sammanträder vissa tider i vår bostad; de af dess medlemmar, som derunder önska sig någon förfriskning, erhålla det, och det är allt; och dessa personer äro alla så aktade män, att visst ingen, icke

en gång de högsta inom samhället skulle finna sig på minsta sätt generade af deras närvaro. Aldrig ha vi heller förmärkt att de på minsta sätt brutit mot anständighetens regler, och detta kan äfven så mycket mindre vara fallet, som man väl bör kunna taga för gifvet, att en mängd ålderstegne, allvarliga borgersmän, de flesta med familjer, väl hafva annat att tänka på och ombesörja, än att nattetid ställa sig i fremmande personers bostad och der slå sönder speglar och glas, uppväcka och ihjälkrämma barn och tjänstfolk, m. m., som i de lika mycket om vansinnet som om elakheten vittnande skrifterna blifvit uppgifvet.

En bekant till mig, som håller restauration ombord på ångfartyget Jönköping, frågade mig vid sin ankomst till Stockholm i början af sistl. Juli månad, om jag vore villig att emottaga en på Jönköping auländ ung flicka, emot betalnings erläggande. Hon sade mig visserligen på förhand, att flickan ansågs vara något rubbad till sina sinnen, men som vi aldrig kunde föreställa oss att denna hennes "fjoskighet" — som man yttrade — skulle kunna urarta sig i en sådan riktning som skett, lemnade min hustru sitt samtycke till det gjorda anbudet, så mycket hellre som en tillräcklig lokal stod att disponera för hennes herbergerande. Denna flicka var Sophie Sager. Då min hustru hörde omtalas att flickan var litet hvad man kallar "fjoskig", förmodade hon, att en vänlig och human behandling var af nöden, så mycket mer som detta i längden fortsatt, möjligen med tiden kunde bringa henne ur sina drömmar. Min hustru iakttog derföre i sitt uppförande mot henne den största varsamhet, sökte i allt hvad hon kunde gå hennes önskuingar till mötes, och tyckte äfven att detta handlingsätt verkade derhän, att hon var nöjd och belåten med sitt vistande hos oss.

Tagande denna ömhet, för hennes ombytliga och lättretliga sinneslags lugnande, såsom en undfallenhet från min hustrus sida för hennes äfven mest besatta föresatser, började hon slutligen göra ett bruk deraf, som vi icke kunde gilla. Det första som i detta afseende väckte min hustrus uppmärksamhet var att flickan tätt och ofta smög sig ut från bostaden, sent om qvällarne, alltid ensam, och då så skedde icke återkom förrän vid långt framskriden tid, ibland icke förr än emot midnatten. Då min hustru föreställde henne det opassande häruti, samt vidare förstodigade henne derom, att hvarken jag eller hon kunde tillåta det, erhöill hon alltid undvikande och besynnerliga svar, städse häntydande derpå, att så länge flickan betalade för sig, hade hon sin fria vilja att göra och låta såsom det behagade henne. Då alla uppmaningar, råd och vänliga tillsägelser

visade sig fruktlösa, fattade min hustru det beslutet att inläsa hennes hatt och kappa. Allt var dock fruktlöst. Hon fortsatte promenaderna, utan allt återhåll, oakadt min hustru tätt och ofta sökte göra henne uppmärksam på det opassande häruti. Hennes begrepp om anständighetens bud visade sig derunder till den grad förvillade, att hon mer än en gång öppet förklarade, det hon icke kunde se något hinder möta för henne, att göra sällskap med hvilken karl som helst, den hon träffade på gatan. Då min hustru lät henne veta, att med ett sådant uppförande vårt hus måste tillslängas för henne, samt söka göra för henne tydligt, att om så skedde, hon väl ej hade någon annan tillflykt öfrig, svarade hon helt tvert, att hon när som helst kunde få flytta till en magister, den der hon uppgaf beta "Flackwood", som hade två rum, af hvilka hon hade tillstånd, att när hon ville, disponera det yttre, och i sällskap med hvilken person hon äfven mycket funderade på en Upsalaresa. Inseende allt det obehag, hvori vi genom detta Sagers uppförande kunde iråka, beslöto vi, att, så fort m jligt var, göra oss henne qvitt, och sända henne åter till Jönköping. En middag, sedan min hustru beslutat att derom underrätta henne, hördes hennes röst från rummet intill det der min hustru vistades. Hon hörde flickan då med en annan person tala om theatern, och att hon gerna önskade gå på aftonens spektakel, men saknade medel dertill. Troende att det var någon af husets bekanta, med hvilken hon samtalade, begaf sig min hustru in i rummet, men huru förvånad blef hon ej, då hon vid sitt inträde i rummet invid Sagers sida fann en ung elegant herre, den der Sager genast presenterade för en baron Falkenberg. Min hustrus bestörtning öfver det oväntade mötet gjorde att hon temligen häftigt underrättade kavaljeren, det vår bostad icke kunde upplåtas till några förtroliga möten emellan honom och Sager, hvarefter han äfven aflägsnade sig. Då min hustru derefter strängeligen förhöll Sager hennes oskickliga beteende och delgaf henne vårt fattade beslut, att återsända henne till Jönköping, framkom hon såsom vanligt med näsvisa svar, och hvad Jönköpingsresan beträffar lät hon mycket positivt förstå: "det blir ej af!" Hon var borta på aftonen, efter hvad vi sedan fått spörja, verkligen på spektaklet, derifrån hon sent hemkom med klädningen sönderrifven och håret utslaget. Efter detta kan en hvar fäna hvad "oskulden" i sjelfva verket är för slags subjekt. Och för att vidare visa, huru med denna rubbade sinnesförfattning äfven är sammanparad den största elakhet, kan anföras, att, vid hennes klagomål deröfver att min hustru insläppt folk i hennes

sofrum, beträffar, detta förhållande har sin grund detuti, att en urmakaregosse tvenne gånger under det hon befann sig i vår bostad, lemnades inträde i rummet der hon låg, för att uppdraga en Skomakare-embetet tillhörig väggklocka, som är derstädes hängande. Att detta skedde medan Sager ännu låg, kom sig deraf, att hon tyckte om maktighet och icke kunde beqväma sig att lemna sängen förr än kl. var 9 slagen på förmiddagen.

Oss ovetande rymde hon slutligen från vår bostad. Alla efterfrågor voro fruktlösa, till dess min hustru omsider fick kunskap derom, att hon uppehöll sig i fanjunkaren Möllers bostad. Då var det gifvet att vi ej mera ville eller kunde taga någon befattning med henne.

Vi inskränka våra svaromål till det redan sagda; an-hållande allenast, att så fort sig göva låter, få målet remitteradt till domstol. Först då blifva vi i tillfälle, att visa hvilken nedrig kedja af lögner är hop-punnen i Sagers mirakulösa skrifter. Stockholm den 30 Augusti 1848.

Joh. Gust. Dillström,
skomakaremästare.

Tillägg.

En karrikatur öfver Möllers ärelösa vittnen.

Det var ett ovanligt skådespel, eller hvad man skall kalla det, då jag den 22 Augusti för andra gången infann mig i polisen, men för den anklagade var det en tragoedie — nog är det svårt för ett ungt fruntimmer att infinna sig vid en rätt, men då det är dem som förstår det rätta, som anför det, så bör den, som ej så väl förstår det, vara nöjd då det ej på något annat sätt kan ske rätt, det är dessutom de anklagade som får blygas och föraktas af alla goda. Och nu då jag vederlagt Möllers och Dillströms skrifter, så fann han sjelf att jag segrat, han kallade mig för hjeltinna en gång, hvilket var det sannaste han sagt om mig, ty jag har öfvervunnit den frivole och hans dikter med sanningen, som föraktas af lögnens budbärare (Möller m. fl.) som för att dölja sina onda gerningar vandra i mörkret som Phoebus (den grekiska sångaren) i den underjordiska gången, som hade fält sitt hjertans ideal om han kunde afhållit sig från att vända sig om, men det kunde han ej, tills han slutat vandringen, därför försvann idealet för hans åsyn, förebrående i hotelser och tårer, så är det med Möller för det han ej kunde låta bli att bryta mot det eller de bud, som han väl vet, och som han är anklagad för, hvilket han

nu ej mer kan dölja, ty han stod för rätten som det Loths hustru blef förvandlad till, för det hon ej hörsammade utan vände sig om då hon ledsagadns från Sodom, nemligen en sallstod (bildstod) så stod Möller, för publiken med sin äralösa representation, hvars roller ej speltes veritabelt eller inom parantes sagt oförfalskat, jag måste öfversätta några främmande ord för Möller och hans ärelösa omgivning. Möller sade en gång, då han tyckte att hans otäcka, som äfven brutit mot sjunde budet, var för god att omgås med den som tar emot kreti och pleti som han sade. "Säg mig hvem du omgås med, så skall jag säga dig hvem du är." Nu uppfyller jag här en enda af alla Möllers önskningar, ty jag säger eder, både hvem ni umgås med, och hvem ni är, ni är en skurk bland ärelösa, och alla skänker eder samtligen sitt förakt, först och sist den ni beredt så många qual, som beredt något sen för eder, till återtjenst, hvar och en får efter som de förtjenar om någon tycker att jag uttrycker mig för mycket så vet att det är för att i alla former förklara en charlatan hans origtiga insigter. Referenterna har bett få införa mina ovanliga skrifter för att få vara en rättgång som det säkert ej blifvit om det varit en bland dem som egt krog- och värdshusbildning, hvilken bildning jag ej tagit några lexioner uti, men en högre som sympatiserar med mina naturanlag.

Den otäcka Fru D—m tänkte att hon skulle få en bättre flicka att passa på hennes kunder. (dikterskan) hon hade i commission att köpa mig en hatt, sen tog hon af mig både den, och den jag hade förut och gömde, men det gjorde ingenting, att vara klädd i schwalett för den som ej behöfver behaga med yttre prydnad som jag ej anser ega värde, jag kom ej hit för den skull, men det är Gud som styrer allt till människans bästa, mina önskningar blir så sällan uppfyllda, men en gång, — jag har från mina yngre år fått lära tänka och handla, ty jag har ej haft några föräldrars råd att följa, utan någon gång andras som kanske icke alltid varit gynnande, men Gud ingifver de goda deltagande för den värlösa som älskar och tillbeder honom i nöden. Möller tänkte att han kunde komma väl ifrån sitt nedriga brott, och sade att han tänkte att jag var rest till Upsala som jag ej ämnat, det skulle han blott låtsas såsom att han ej trodde att jag gick till doktorn som jag sade, och som han viste väl behöfdes, och hvilket var min lycka i olyckan, att komma från bosven till hederligt folk för hvilkas välvilja jag ej tillfyllest kan tacka dem, ty anpars hade väl Möller ej haft så mycket ondt af sitt brott,

som trodde att han skulle få göra hur han ville med mig svaga, men Gudskelof jag är åtminstone icke svag till förståndet. Jag lider mycket af mitt bröst, och denna med andra förenade plågor skingrar mången gång tanken så att dej ej blir grammatikaliskt, och utan tryckfel, men mina sanfärdiga skrifter hoppas jag ändå skall intressera mer än Möllers osannfärdiga, som på allt sätt bevisar ofullkomlighet, t. ex. der stod på ett ställe att han träffade mig första gången kl. 10, i stället för att det var kl. 8 jag tror knapp att hon var slagen åtta, det hörs huru konfys han är eller hans klocka som måtte gå två timmar för fort. Jag tordes ej vara ute så sent, "men genom faran blir man vis". Nu då han märker att han blifvit öfverbevisad, genom mina skrifter, som jag ej saknar konsepter till, så länge jag har ämne, ty jag tolkar sanningen, den Möller föraktar, derföre att den är domens sekundant för brottslingen, som ställt en annan till bihang som nog får maskera sig, för att riktigt kunna spela ulfvens roll, men föri eller sednare blir äfven han demaskerad, för alla dem som älskar rätt och sanning så väl som dem hvars valspråk det är.

Tro här af hvad ni vill ifall det finns flera dylika till honom, hvilket jag ej tror att det gör, så blir de väl något slagna af min skrift, och då är det ej underligt om de låtsa göra spektakel för att dölja verkan deraf; men hvarken jag eller mina välgörare som älskar sanning och frid, fruktar de ogudaktigas vrede.

Hagert så hette han den fege, som för sin kurtis skull med Möllers otäcka, snart visade att han ej var någon gentleman eller en man af ära och tro, det hördes nog hur lågnt hans kunskaper sträckte sig, det är väl blott till aritmetiken, ty annars hade han ej så kunnat yttra sig, då han inför rätten blef tillspord, om han såg att Möller slog mig, för hvilket han ej kunde neka, fast han på min begäran tog mig i försvar, och sade till proforsen "Möller! det gå rej an att slåss så," men fast han såg att det förnyades mer än två gånger som han sade vid rätten, var han likväl för feg att fullkomligt säga sanning för att derigenom kunna stöta sig med Möller och derigenom kunna förlora gunsten hos hans otäcka hvilken Hagert ofta besökte. Så skulle han hitta på och säga det jag sagt något oanständigt till Möller, hvilket jag aldrig gjort, då har det åtminstone varit en annans oanständiga uppförande som varit orsaken dertill, ty sjelf tål jag ej något sådant, och de som sådana äro, hvilket ingen ärbar tror som läst min berättelse, jag är ej van att vistas bland dåligt folk som måtte vara dresserade till opassande orationer, som man i den civiliserade verlden ej

instrueras uti, därför kan ej någon af god ton framdraga några equivåka fracer o. s. v. som straxt visades Hagert m. fl. Sådana kan ej bedöma hvilket som passar sig eller icke, då hade han ej så sagt då han hlef frågad af Polis-mästaren hvad det var som jag yttrat till Möller eftersom det var oanständigt, då stod han der försagd och visste ej hvad han skulle säga, ändtligen sade han att jag sagt: "Herrarna gör så när de inte får sin vilja fram", det var ej fult, och det vet jag att jag sagt, det hade han inte för. Det var inte oanständigt sade då mitt biträde, och de andra teg och samtyckte naturligtvis, han hade urskiljning, så väl som alla andra sådana stora snillen, mina andra vittnen döljde ej sanningen, ty de hade inga förhållanden till någon, hvarken sins emellan eller till mig, som de döljer eller fruktar därför vittnade de icke falskt. Hagert som jag så lite varit i sällskap med, ljög och sade att han var sin egen handlande och bror till henne sedan sade hon att det var hennes kusin. Vilhelm kallade Mari honom när hon omtalte att de egde hvarandras förtroende, han sade mig några fatta komplimanger som jag med löje besvarade. Hagert det enkla geniet säger att jag visade mig svärmisk som jag ej varit, hvilket också ej varit farligt han som studerat vinmagasinet eller vinkommersen, vet ej hvad det betyder att vara svärmisk, ty då hade han ej sagt det om mig, som tvertom är mycket fri och glad då jag är frisk han kanske trodde att det var detsamma som när bi svärmar som han tror andra att vara, så är han väl själf. Det var inte så olikt ibland då han gjorde sin piete-ami-visit men jag gjorde inga anmärkingar på honom, men nu då han börjat måste jag fortsätta. "om man ropar i skogen får man svar," så var det med hans vän Mari Ström, hon blef vid rätten utvisad, den dumma stackarn, som kom fram så utprälad, och med hatt, men hennes drag röjer hvad hon är och som man hade förut kallat sig mamsell Berg-tröm, nu blef hon af sin otäcka Möller presenterad som hans pigga, som han förut vid rätten sagt sig hafva handlingar med som de väl visste, hon tillstod ändtligen sanningen i så mycket, att hon sade att hon var afundsjuk på mig för det jag var yngre, det var öfverflödigt men hon tänkte att jag var som hon, men hon tordes naturligtvis ej säga att hon såg sin otäcka slå mig så mycket som han gjorde, men det var detsamma det var allt uppsatt. Den andra som Möller sagt tar emot kreti och pleti, (jag kan ej öfversätta det, ty jag vet ej hvad det är jag har ej sett det i något lexikon) hon kom också lika utstyrd och kallades för pigga, de har dock ej inre värde därför måste deras yttre utgöra allt. Hon

sade så mycket strunt hon visste, som dock ej var något stötande, hvilket hon ej hade skäl till hon såg mig mycket sällan, hon sade att hon såg mig sticka på en strumpa deruppe, det var osanning, det var en rökmössa af chinergarn, hon sade att hon hört mig säga då jag kom upp om söndagen att jag nyss gjordt min toilett, hon sade att jag spelt och att jag sagt att jag skulle gå i kyrkan, det var ju vackert, fast det var för sent liksom det var jag kom till Stockholm. Att jag spelt guitarr var också sant.

Sen framkom en gammal otäck käring och straxt derefter en karl som sade att hon varit häktad, ty hon hörde till Möllers vittnen naturligtvis, hon gjorde sina ursäkter den gamla fyllpuppan som är vedervärdig att nämna mycket mer att höra och se, men det är tvunget för att nämna alla hans vittnen som alla voro detsamma som intet, hon kunde väl mutas med en sup af Möller, för att säga några osanna dumheter som ingen bryr sig om, hon sade att Möller ej stängt in mig, det kunde hon ej veta ty hon var aldrig der när han stängde in mig, hon blott var hos Marie Ström (hans otäcka) och passade på henne m. fl. hon visste ej om jag fick mat eller ej. Hon sade att jag drack kaffe om morgonen innan jag gick, det såg hon ej, fast jag begärde kaffe. Då jag tisdagsmorgonen den 29 Juli skulle gå derifrån behöfde jag något att förtära för att ej af vanmakt nedfalla på gatan, jag kunde dock med möda förtära något, det såg hon ej som säkert var full efter gammal vana. Möllers advokat stod der som en machin, han hade visst förlorat konseptet då han förra dagen blef utvisad, han hade sjelf behöft en bränvinsadvokat som tolkat hans osanningar, det gör ingenting, ty ingen med ära tror honom, eller hans förra eller sednare oförbättrade upplaga, som han väl nu bör visa, den fatala finnen, som med sina ärelösa vittnen nu får afträda.

Ty Jag vill mer ej tiden spilla
 På eder, som till denna dag
 Har vandrat uti mörksens villa,
 Ni skall väl dömas efter lag
 Det säger jag fast ej till pris
 Åt någon lumpen restauratris.

Mina skrifter måtte vara klassiska; efter som en del tror att en annan skrifer konsept för mig, hur vore det möjligt att mitt biträde skulle kunna veta allt som passerat, inte kunde jag i sammanhang munteligen uppge allt, hvarken för honom eller någon annan eller i Polisen, det är just därför jag sjelf skrifer allt fullkomligt och sanningsenligt. De skrifter mitt biträde skrifer om mig äro i kort-

het mycket fullständiga om min sorgliga händelse, men nog är det skillnad i stil på det en lärd man skrifer, emot det ett lidande fruntimmer kan skriva, det kan ej jämföras, som väl hvar och en kan finna. Hela Möllers afskyvärda gestalt och ännu mer hans beklagansvärda samvete, som tycktes liksom vakna vid domsbasunens ljud, då sanningen tolkades för hans förut döfva öron, då jag ej i Polisen hade infunnit mig, vid hvars åsyn såväl som mina ord, han stod som förkrossad, han tycktes liksom ångra sitt brott och dikter, då han såg att jag lider för hans skull, fast jag ej är svag till själen som han sagt: men nu då han såg att jag är stark till själen och svag till kroppen, förskräcktes han, ty alla hans, finnen Möllers m. fl., lögner kommer i dagen så fort de hinnes, ja de äro redan komna, ty alla kan se dem så väl som de sjelfva och undertecknad. Jag har hört att Möller ej törs gå ut och spekulera på gatorna som han gjorde förr, och på källrarna och läsa Tidningarne som han nu väl lägger bort, eftersom han der nu får se sin lakoniskt förtjente titel utnämnd, som nog borde varit utnämnd förr, för den som långt förut varit skurk, jag har hört att han sagt till en, att han snart skall resa till Finland, det är bäst eftersom han är så föraktad äfven här, lycklig resa (Herr skurk) f. d. Fanjunkare och biträde i åkarinrättningen i Götheborg. "Flyg örn så högt som vingarna dig lyfta, men skryt ej att med dem du mäter dagens lopp." Äfven i hans öfriga sagor (osanningar) i hvilka han säger, att der står i mitt prestbevis att jag har försvarlig christendomskunskap, men der står att jag har ganska god christendomskunskap samt fört en anständig och hedrandeandel, m. m., der kunde ej stå något annat ty en embetsman får ej dikta och gör det ej. Jag nappade beviset från Möller så att det gick i kras, ty jag ville ej låta honom få det, ehuru väl jag ej utom det kunde blifva blottställd, ty det var af en händelse jag hade det, som nog kan läsas för att se att jag säger sannt. I Möllers samlade dikter står äfven att jag hade krispin, då han träffade mig första gången, samt att den var blå, fast den är med skärt foder, men jag hade då ingen krispin utan en mörk långshavl, det var väl ett töcken af en blå ettersky mellan honom och mig, eftersom han ej kunde skönja föremålet som var närmare himmelen än han trodde, ty jag stod på det högsta af slottsbron som jag förut nämndt, fast Möller säger att han träffade mig stående lutad öfver norrbro eller balustraden, han var väl förbryllad af allt efter som han uppgjer två ställen (olika båda gånger), eller han kanske såg vålnad i sky på det ena stället, i hans fantasie, han

spelar förr rollen af att vara confys än jag som han vill påstå, för att slippa få så hård dom af allmänheten, men deruti visar han åter brist på snille, som han alldrig ägt, ty han kunde väl annars förstå att ingen tror hans dikter och lika litet tror de att jag ej har mitt förstånd, man kunde förr säga att de förlorat sitt förstånd än jag, "vreden är en kort galenskap" ty om inte annat, så ser de ju genom min skrifvelse att jag ej förlorat den förnämsta af själens egenskaper, och dessutom är jag och mina anöriga för väl kända för att blifva chicaneerade af en brottslings deklamation, som ingen ädelmodig tror, Nej både han och de andre få nog behålla sin skampåleplats de fått, som jag hört måtte stå i en tidning. De vet också icke hur de nog skall kunna gravera dem som försvara sanningen och mig, men det bryr man sig ej om hvad dåligt folk pladdrar, de är ofta afuud-juk på dem som har något företräde, eller insigt uti något praktiskt mer än andra, som äfven händer de s. k. lärde, nemligen dem sednare.

Jag sökte flera läkare än Doktor B- n, som var den bäste, men de voro ej hemma, och jag har ej hört namn på dem alla, de bodde närmare, därför gick jag till dem först, som jag ej gjorde lång visit, i synnerhet hos en som kom in och ville blott leka med mig, och kanske att han var ingen läkare som de hade visat mig till, eller att jag gick orätt — det är sådana jag tänkt på då jag i min förra skrift säger att jag ej bryr mig om fuskare, men ej menar jag sådana som jag aldrig sett eller känner, t. ex. Doctor Ramström som restauratrisens domestik hade sagt, varit och begärdt fått veta min adress på fartyget, hvilket ej var sant har jag nu fått höra, men som Fru Hesselberg sjelf diktar, så är det ej underligt att hennes domestiquer följer hennes gemena exempel, det är åter ett bevis på deras värdshusbildning, då de ej ens kan låta bli att ljuga på herrar så är det ej underligt att de ljuger på mig, men Doctor Ramström så väl som jag är nog för hederlig för att estimera hvad dikterskan Eva säger, jag förmodar att det äfven förhöll sig så med Stal v. Holstein, ty något sannt ord kan ej med vilja komma öfver lögnares läppar, som nog får godt af det, jag kunde ej hjälpa att jag trodde dem och skref som för mig var berättadt, fast jag ej kunde skrifva allt, den som ej diktar sjelf tror ej andra om det. Jag har ej ännu kunnat göra några längre promenader till fots, men jag har åkt några gånger till polisen o. s. v. Det är blott tölpar som påstår att jag läser romaner som jag så lite finner nöje uti, de menar visst moraler som jag bättre känner, de har väl tagit miste namn som mer öfverensstämmer än dess innehåll. — "Då det går dig illa, så tacka Gud att det

ej gick värre", det gör jag, det var väl att jag ej blef ihjelslagen, då hade Möller ej så lätt blifvit upptäckt, men nu är det ej värdt att han nekar längre då jag hör vittne på honom som en gång sade till mig att jag ej skulle tala om hvar jag bodde, han var väl rädd att jag skulle få veta hur nedrigt ställe det var, som jag nog fick ändå ty värr! En önskan uppfyllde jag dock, ty Möller sa' en gång då han var rädd att hans otäcka skulle narra mig att tala om det han sade till mig, som jag också gör, då sa' han "om skalkar locka dig, följ icke." Nu ser han att jag lydde, ty jag följde ej då Möller ville locka mig, men en brännvinsadvokat kan både Möller och Fru Dillström locka med en sup, för att skriva några dikter i Anekdot- eller Söndagsbladet som ingen ärbar estimerar, äfven har jag sett skrifter utgifna om mig under hvilka något namn icke finnes, men det vågar de ej sätta dit af rädsla. Det var väl att jag kom ifrån dem som tänkte att jag skulle blifva föraktad och sympatisera med dem som handlar först och låter egennyttn framskymta mellan hvarje paus innan de tänker. Jag har nog urskiljning att kunna bedömma dem. Nu gud ske lof är jag hos bättre folk som ej har några krogtalanger, som jag ej heller har, utan en högre bildning. Jag vill ej förnedra någon, i hvad stånd och yrke som helst, fast jag här nämner värds-husbildning, det tillämpar jag endast på dem som äro mina beljugare, och som begagna sig af denna bildning i stället för själens den de ej eger. Jag blott förebrår dem som förtjent det. Med ordet "Finne" som jag här ofta begagnat skymfar jag här icke hela nationen utan blott den, som jag anklagat som brottslig. Jag befinner mig nu i mitt rättta element, och värderar mina välgörare på det högsta. Nu är det i Kåmners-Rätten. Jag är ej van att hämnas, därför kanske att hans straff mildras, ty nu är han ändå föraktad af alla.

Stockholm i Augusti 1848.

S. Sager.

Då jag för tredje gången den 30 Augusti, infann mig i Polisen för att möta dem jag anklagat skämdes; ej restauratrisen Fru Hesselberg för att komma fram med en ny oförbättrad upplaga af lögner, som de elaka låtit införa i Jönköpingsbladet, att jag som de gamla lögnandarna påstå, skulle ha förlorat några skrufvar, hvilket jag aldrig gjort, ej en gång mekaniska skrufvar, som jag tror att de kunde behöfva. Den usla styrmannen, Nilsson tror jag han heter, som jag knappt känner, han vill äfven påstå detsamma som

restauratrisen det var naturligt, samt ville att machinisten, som jag knappt sett, skulle acopagnera deras osanningar, och det är ytterligare ett bevis på deras yrke, de kunde ej hitta på att säga något ondt om mig, ehuru väl att man ej bryr sig om att lyssna till dårars oförstånd.

Kapten Mellander på samma ångfartyg (Jönköping), såväl som domestikerna skulle också säga hvad han visste om mig, han lät ej Möller muta sig, för att säga osanningar om mig, som de andra usla varelserna. Styrmannen som ej kan styra sitt förstånd, kan väl ej styra på fartyget då kaptenen kommenderar, styrmannen ger jag det till råd från en litterär, "man kan en eldig häst, med konst och lämpor styra, styr viljan med ditt vett, så snart hon börjar yra." Glöm det ej! — Det går an att kaptenen har förstånd att styra fartyget, han är en man af heder det syoes nog, att han är bildad ty han talar sanning om mig, han sade ej att jag visade några galenskaper på fartyget, hvilket jag ej heller gjorde, fast de andre usla varelserna trodde i sin kortsynthet att det skulle lända mig till ofärd, (deras lögner) men de bedrog sig, styrmannen och fru H—g kan rätt väl passa för hvarandra så der incognito, som vanligt för sådant pack, som ingen estimerar, de var nog afundsjuka på att kaptenen visade sig artig emot mig som är vanligt ibland bättre folk han kände mig äfven. Kapten var sjuk på resan som han sade, ty han brukar inte ljuga som pöbeln gör, han är för god dertill, han är den enda på fartyget man kan conversera med, ty man föraktar de andre lögnens lärjungar, som långt för detta visat mästerstycket af sin profetion. Ibland var vi på däck äfven kaptenen med fl. af noblessen. Jag vederlägger Dillströms lögner såväl som andras, med hjertats rena språk, sanningen som jag själf mins allt, och ej låter jag någon bränvinsadvokat vara min tolk. "Fly lögn i allt ditt tal, var redelig och sann, ty mins att lögnens svek, för Gud ej döljas kan." Jag vill att sanningen skall framträda som en gloria, men ej kan den tränga till lögnares hjertan, som redan äro fyllda af dikter. De säger i sin skrift (saga) att ingen mer än urmakarn hade inträde i det rum jag bebodde, då var väl alla dem jag såg derinne osynliga för dem, eller så vana att se, så att de ej såg skillnad på dem och de gamla skinnklädda stolarna som tillhörde rummets möblemang, jag blef högst souprinerad då jag fick se så många masculiner i mitt rum, jag vände naturligtvis snart åter, der var fler då än jag i hast kunde räkna, de hade slagit sig ned då vid ett stort bord i horezontal ställning kring bordet hvilket var betäckt med en mörk duk liknande ett bärtäcke, derpå var

skrifmaterialier till deras tjenst, och mycke sent slutades deras för mig ointresserande visiter, som jag i min förra skrift nämndt etc. Alla mina saker var då uttagna för dagarna, ej det jag begagnade vid min toilett fick vara på sin plats.

Fru Dillström, den tanklösa varelsen, tänker visst att hon kan narra någon att tro hennes dikter, men det gör ej någon förståndig menniska, hon påstår att hon ej har krog då de säljer både inat och bränvin m. m. som jag sjelf såg och deras piga sade att der gick både skomakare och skräddare m. fl. de både spelte och drack och gjorde voltecher, der var jemt visiter, åter ett bevis på deras dikter, urmakarn kan intyga att jag ej låg då han kom in, det hade då varit så mycket fulare af dem då, om de låtit horom gå in då jag låg, det hade varit deras skam, de ljuger bra dumt för att urskulda sig, då de säger att de läste in min kapp, det gjorde de ej, blott mina hattar, som jag förut nämndt, hvilket var mycket oartigt, men man kan ej fordia mer af sådana. De ljög nu lite på sig sjelfva också, ty det kan ej räcka till annars för dem som ej vill eller kan minnas det sanna, som jag därför vill förklara, om det ej klingar ljust i deras öron, ty sanningen är för dem svår att höra. De säger att jag var ute till midnatt, det kan flera intyga att jag aldrig var ute sednare än kl. 9 på aftonen mer än två gånger och då var jag ej ensam, men för dem kanske midnatten börjar före 12 på natten efter som det var många kunder qvar då jag kom hem sent hvilket ej var farligt, då jag som de andre var på spektaklet till det var slut och var det farligt att jag trampade några rynker från min klädning i trappan, det sydde jag så fort ihop som fru D—m serverade några kunder hon hade ej med min toilett att beställa, ty hon säger bland sina dikter, och tar ett exempel på min paryr hör mig Fru D—m, "ej någon efter ytan döm," jag vill ej ha mitt hår som på en gipsdokka, men ej var det utslaget som D—ms säger, för att på något sätt kunna utmärka något opassande fast det ej var ordentligt efter promenaden det utmärker ej något oanständigt men jag vill ej ha min hårklädsel så markerat som fru D—m, jag tycker om att det faller i en behaglig oordning, utan att vara för mycket koquett, men något måste man vara, för att ej vara afskyvärd. Den eleganta herrn som de säger de såg vid min sida, var ju ej farligt att han en gång gjorde visit, då det var en bekant från min hemort, han var ej drucken då — han vet nog att jag ej beklagade mig för att ej få komma på spektaklet som de säger, ty jag var långt förut bjuden, det vet man nu hör och ser att Dillströms lögner äro myriader, som borde som de andre införas i Anekdot- eller

Söndagsbladet, som af de ädle föraktas, och af narrar tros och med intresse betraktas, de nämner en Magister Flackvood som jag aldrig hört ett sådant namn, vet jag ej hvad det är för drömmar de vakna komponerar, de säger att jag rymde dem ovetande, jag hade väl ej rymt om de vetat det, men jag rymde ej, det behöfde jag ej, ty jag gick när jag behagade, jag var ej deras discipel, deras piga såg när jag gick, klockan var säkert mellan 8 och 9 om morgonen, fast de påstår att det var om natten, men ändå att jag låg till klockan 9 om morgnarna, men så länge låg jag ej utan då jag ej fick sofva för deras medinteressenter. Jag estimerade ej att taga afsked af Dillströms famille, hon som spelt rollen jag förut nämndt, honom hade jag ej med att göra. I deras sällskap kan ej den som fått fiare bildning trifvas, ty då säger de att man är sjoskig, de menar väl confuse läs u som y, ni obildade, men nu är jag hos dem som ej säger så om mig ty det är bättre hederligt folk; därför kan jag ej uog värdera både Doctorn och dem jag nu bor hos för deras välvilja mot mig, jag har nog urskiljning för att kunna bedömma det som lemuar så tydliga bevis, det är ej godt för Dillströms m. fl. att ursäktas sig med sina sator, därför anamma här ett godt råd, "Skomakare blif vid din läst! så mår du alldrabäst!" icke Skomakaren Dillströms kära hälft förglömnande, det är just sådana plågoandar jag föraktar, som tänkte att jag trifdes der, —

O! nej jag vill med tankans häröld ila! —
 Till högre verldais regioner,
 Ej uti qvalmets atmospher — att hvila,
 Nej hellre bort till fjerran zoner,
 Ja, eller uppå själens vingar,
 Till azurblåa rymden svingar —
 Upp till ett högre mål jag söker sträfva!
 Dit ni ej kan med lögnen fly! nej bäfva!

Då jag med min edliga förpligtelse vill intyga att allt det jag skrivit är sanning som hvarje förnuftigt tänkande nog kan veta att jag ej behöfver dikta, jag har nog mycket att anklaga ändå, jag är tvungen att helt och hållet gifva en fullständig berättelse om hela förhållandet, jag gör ej heller värre, än att jag för Gud och människor kan uppenbara det; sanningen skall ändå uppenbarad varda, den som nekar för sina fel är så mycket mer straffvärd, och ännu mer den som vill förstöra en redbar människas heder, men det skall ej gå så lätt för eder jag är för väl känd af mina vänner dem jag har bekantskap med för att blifva misskänd, och dem som ej känner mig personligen, skall nog genom min

skrifvelse känna min karakter, sådan den är, och ej som mina fiender beskriver den, som sjelfva ej måtte känna hvarken sina pligter mot Gud eller nästan, som jag vill hoppas så väl som allt det andra ej flytt från mitt minne. Men dem som handlar först och tänker sen får nog ångra sig, såvida en bättre känsla en gång vaknar i deras för det ädla och sanna nu tillslutna hjerta.

P. S. Om de anklagade hade haft några geographiska griller att bråka sin fasta gerna med, så hade jag ej undrat på om de i stället för det de satt framför sin skrifts rubrik satt vulgarieus hufvudort, i norra europeiska turkiet, för välljudets skull.

Stockholm i Sept. 1848.

Sophie Sager.

Charad. Finnen Möllers sinnebild. (Copierad af undertecknad.)

Mitt första nämnes bland machiner,
 Och lätt kan vridas af en krabat —
 Då med dess bruk, beredes liner;
 Till någon brännvinsadvokat:
 Som ulfvens roll har öfvertagit
 Och ej kan spela som han vill
 Då re'n föraktet honom slagit
 Och han för alla må tiga still.
 Mitt andra finner man i stoftet,
 Det skakas utaf föttren bort,
 Och vedervilja för sjelfva doftet
 Man har, och säger inom kort
 Jag vill ej mer det hela höra —
 Som är symbolen af en surk
 Dem ner i jorden vägar göra
 För att i mörkret kunna dölja
 De onda gerningar som följa
 Den som af alla kallas skurk,
 Det ordet till Charaden är
 Som Fahnjunkarn Möll-ler innebär.

Ce renard est en lace!

S. t. (Sann titel) förtjent af Möller sjelf och utnämnd för detta i Kongl. Polisens skrank som hans bihang (A C) säger som gerna kan följa sin vägvisare till ragnarrök: (verl-

dens ända.) Jag förmodar att S. B. U. (sorgens beklagelse
undanbedes.)

Stockholm i Augusti 1848.

Sophie Sager.

MEMORANDUM

The following information is being furnished to you for your information and guidance. It is based on the records of the Department of the Interior, Bureau of Land Management, and is subject to change without notice.

ITEM

The following information is being furnished to you for your information and guidance. It is based on the records of the Department of the Interior, Bureau of Land Management, and is subject to change without notice.

The following information is being furnished to you for your information and guidance. It is based on the records of the Department of the Interior, Bureau of Land Management, and is subject to change without notice.

The following information is being furnished to you for your information and guidance. It is based on the records of the Department of the Interior, Bureau of Land Management, and is subject to change without notice.

MEMORANDUM

The following information is being furnished to you for your information and guidance. It is based on the records of the Department of the Interior, Bureau of Land Management, and is subject to change without notice.

Anmälan:

Hos de flesta Bokhandlare i Riket, äfvensom i Finland, hafva nyligen utkommit:

(Priserna äro i banko.)

Om *Qvinnans förhållande* vid

FÖRLOSSNING och BARNSÄNG,
samt det nyfödda Barnets skötsel och behandling. Efter egen och andras erfarenhet, af P. J. LIEDBECK, Dir Medic. & Chir., Praktiserande Läkare i Stockholm, m. m. 24 sk.

Svenska Litteraturen saknar hittills en populär afhandling i ofvanstående ämne. Framl. Prof. Cederschölds vidlyftiga arbeten derom äro *endast* afsedde för läkare och barnmorskor, af hvilka synnerligen de sednare dock torde ha åtskilligt att inhämta, äfven af närvarande lilla bok.

TYST!

Oumbärlig Rådgifvare för *Älskande* och *Nygifta*. Af Dir G. W. BECKER. Öfversättning från åttonde upplagan. Med en fin lithografi framför titeln. I illustrerad och försegladt omslag. Andra upplagan. 32 sk.

Ehuru den första 2000 ex. starka upplagan sistl. höst utsåldes på icke fullt sex veckor, medgaf tiden icke omtryckning deraf förrän nu på sommaren. Denna i vårt land ovanliga afättning torde mer än något tala till närvarande boks företräde framför andra dylika.

Nya och ändamålsenliga

WHISTMÄRKEN.

à 16 sk. satsen.

Som tvenne starka upplagor af dessa Whistmärken utsåldts inom ett lika antal år, torde de vara tillräckligt kända för att behöfva någon annan rekommendation.

Blanketter till de, genom nya Handtverksförordningen, mellan Mästare samt Gesäller och Lärningar behöfliga

ARBETS-KONTRAKTER

à 2 sk. paret.

Tydlig Anvisning att på ändamålsenligaste sätt uppföda och sköta

Gäss och Ankor.

Öfversättning från Femte Upplagan. 8 sk.

Tydlig anvisning att uppföda och sköta

Dufvor och Kaniner.

Efter egen och andras erfarenhet, af G. Wahlström. 8 sk.

125